

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการเปิดบ่อนคาสิโนตามกฎหมายในความคิดเห็นของประชาชนเมืองพัทยา ผู้ศึกษาจะนำเสนอผลการสำรวจค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพนัน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบ
4. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการพนัน
5. องค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องบ่อนคาสิโน
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น มีนักวิชาการให้ความหมายของความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2519, หน้า 81) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นของคนมีหลายระดับ คือ อย่างผิวเผินก็มี อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่มีทัศนคตินั้นเป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปไม่เฉพาะอย่าง ซึ่งมีประจำตัวของบุคคลทุกคน ความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้ง และเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างซึ่งมีอยู่ในระยะเวลาสั้นเรียกว่า opinion เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่เพียงพอแก่การพิสูจน์มีความรู้แห่งอารมณ์น้อยและเกิดขึ้นได้ง่าย แต่ก็สลายตัวเร็ว

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2521, หน้า 3) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง แต่การแสดงความคิดเห็นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

สุชา จันท์ธอม (2540, หน้า 104) เห็นว่า ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ (attitude) ซึ่งไม่สามารถแยกความคิดเห็นและทัศนคติออกจากกันได้เพราะความคิดเห็นและ

ทัศนคติต่างก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมีส่วนที่แตกต่างกันตรงที่ทัศนคตินั้นเป็นความพร้อมทางจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะแสดงออกมาได้ทั้งคำพูดและการกระทำ ทัศนคติไม่เหมือนกับความคิดเห็นตรงที่ไม่ใช่สิ่งเร้าที่จะแสดงออกได้อย่างเปิดเผยหรือตอบสนองโดยตรง และลักษณะของความคิดเห็นไม่ลึกซึ้งเท่ากับทัศนคติ

เพียแมน (Peidman, 1971, p. 53 อ้างถึงใน อนันต์ ศรีหิรัญ, ร.ต.อ., 2526, หน้า 7) กล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคลกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อ และความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งในการฝึกหัดการทำงานด้วยเพราะจะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงาน ในการศึกษาความเห็นต่าง ๆ ส่วนมากจะใช้วิธีแบบวิจัยตลาด ได้แก่ การซักถาม สอบถาม และรวบรวมไว้เป็นข้อมูล ซึ่งเบสท์ (Best, 1977, p. 53 อ้างถึงใน อนันต์ ศรีหิรัญ, ร.ต.อ., 2526, หน้า 7) ได้เสนอแนะว่า “วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นก็คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อถาม เพราะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร และจะได้สามารถทำตามข้อคิดเห็นเหล่านั้นได้ หรือในการวางแผนนโยบายใด ๆ ก็ตาม ความเห็นที่วัดออกมาได้ทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ ในอันที่จะดำเนินนโยบายหรือล้มเลิกไป”

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือ ความรู้สึกทางจิตใจของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เกิดจากพื้นความรู้ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ส่วนการแสดงออกทางความคิดอาจแสดงออกมาเป็นคำพูดหรือการเขียน ซึ่งการแสดงออกนี้อาจเป็นไปในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น มีนักวิชาการหลากหลายท่านได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น ดังนี้

ออสแคม (Oskamp, 1977, p. 47 อ้างถึงใน อนันต์ ศรีหิรัญ, ร.ต.อ., 2526, หน้า 7) ได้สรุปถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นมี 5 ปัจจัยด้วยกันคือ

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ อวัยวะต่างๆ ของบุคคลที่ใช้รับรู้ ความผิดปกติของอวัยวะ ความบกพร่องของอวัยวะสัมผัส ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นไม่ติดต่อบุคคลภายนอก
2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง กระทำด้วยตนเอง หรือได้พบเห็นทำให้บุคคลมีความพึงใจและเกิดความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน
3. อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็กผู้ปกครองจะเป็นผู้ใกล้ชิด และให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก จึงมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นของเด็ก

4. ทักษะและความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้นความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียน หรือหน่วยงานที่มีความคิดเห็นเหมือนกันหรือต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

5. สื่อมวลชน หรือสื่อต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

ฟอสเตอร์ (Foster, 1952, p. 7 อ้างถึงใน อนันต์ เกตุวงศ์, 2541, หน้า 10) ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นว่ามีปัจจัย 2 ประการคือ

1. ประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หมู่คณะ เรื่องราวต่างๆ หรือสถานการณ์ ความคิดเห็นเกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการได้พบเห็นด้วยตนเอง อาจถือได้ว่าเป็นประสบการณ์ตรง และจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น รูปภาพ หรืออ่านจากหนังสือโดยไม่ได้พบเห็นของจริงถือว่าเป็นประสบการณ์ทางอ้อม

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยม เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยมไม่เหมือนกัน คนแต่ละกลุ่มจึงมีความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกัน

เทรนดิส (Traindis, 1971, p. 7 อ้างถึงใน อนันต์ เกตุวงศ์, 2541, หน้า 10) กล่าวว่าความคิดเห็นของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้และมีสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. การรับรู้ข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน
2. การได้รับประสบการณ์ตรงที่พบด้วยตนเอง หรือจากแรงสะท้อนใจ
3. การถูกบังคับให้ปฏิบัติตามโดยไม่เต็มใจหรือจากแรงสะท้อนใจ

นอกจากนี้ในการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นนั้น ชาดิซาย พัททภัยธนาคม (2544, หน้า

7) ได้เสนอไว้ว่า สิ่งที่มีอิทธิพลที่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างประกอบด้วย

1. การอบรมของครอบครัว อิทธิพลของครอบครัวมีมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกของบุคคล

2. กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง บุคคลเมื่ออยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็จะมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันกับกลุ่มและสังคมนั้น ๆ กลุ่มเป็นส่วนผลักดันให้บุคคลมีการเรียนรู้โดยตรง

3. วัฒนธรรมประเพณี บุคคลเมื่อได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมและประเพณีใด ย่อมปฏิบัติไปตามวัฒนธรรมและประเพณีนั้น ๆ และมักจะมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมและประเพณีของตนไปในทางที่ดี

4. การศึกษา ระดับการศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงความคิดเห็น เพราะเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับบุคคล

5. สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะว่าจะเป็นสื่อในการสร้างความคิดทั้งด้านบวกและด้านลบได้

ในขณะที่ ริดเดอร์ (Reeder, 1973, p. 8 อ้างถึงใน อนันต์ เกตุวงศ์, 2541, หน้า 10) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการกระทำทางสังคมที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมของคนอื่นนำไปสู่ความคิดเห็นว่า องค์ประกอบที่เป็นเหตุผลแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. ปัจจัยเชิงคุณค่า

1.1 เป้าหมายการกระทำทุกอย่างจะต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์อาจจะเป็น ความเชื่อ ความรู้สึก แดงการณของทางราชการ และอาจจะเป็นจากเงื่อนไขที่ตนเองหรือคนอื่นเป็นผู้กำหนดขึ้นให้เป็นไปตามปรารถนา

1.2 ความเชื่อ เป็นความคิดหรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเอง โดยปราศจากการอ้างอิงใดๆ ความเชื่อนี้จะมีอิทธิพลมากต่อการตัดสินใจ เพราะคนส่วนมากจะเลือกกระทำตามความเชื่อพื้นฐานที่เขามีอยู่ดั้งเดิม

1.3 ค่านิยม เป็นระบบหนึ่งของความเชื่อ การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมนั้นๆ จะต้องสร้างเงื่อนไขในการดำรงชีวิต การที่จะทำหรือไม่ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด มีพื้นฐานมาจากการที่สังคมนั้นตัดสินใจแล้วว่ดีหรือไม่ดีหรือเลว

1.4 ความเคยชินและขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นมาจากความรับผิดชอบภายในกลุ่ม ซึ่งคนในสังคมยอมรับด้วยความเต็มใจเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมและมีเหตุผลการกระทำที่แสดงออกมาเช่นนี้เป็นเพราะความเคยชิน และประเพณีดั้งเดิมที่เคยยึดถือกันมา

2. ปัจจัยผลักดัน

2.1 ความคาดหวัง เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในตัวเรา หรือเกิดจากบุคคล กลุ่ม และสังคมที่ได้คาดหวัง หรือกระทำออกมาตามที่เขาคาดการ

2.2 ข้อผูกพัน เมื่อมีการรวมกลุ่มกิจกรรมพิเศษขึ้นในสังคมก็จะมีข้อผูกพันตามกลุ่มที่ได้ตั้งขึ้น

ความคิดเห็นเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าเป็นสิ่งที่กำเนิดเอง สิ่งแวดล้อมต่างๆ จึงมีอิทธิพลต่อความคิดเห็น ซึ่งได้แก่ ศาสนา ความเชื่อในสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม สื่อมวลชนต่างๆ (ประคินันท์ อุปรมัย, 2516, หน้า 117) ดังนั้นปัจจัยที่กำหนดความคิดเห็นของบุคคลจึงได้แก่

1. การเรียนรู้ ซึ่งได้แก่การอบรมสั่งสอน อันจะเป็นการสะสมและรวบรวมประสบการณ์เอาไว้เป็นจำนวนมาก เช่น เด็กที่เกิดในครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธก็จะมีคามเลื่อมใสในพุทธศาสนา เพราะได้รับอิทธิพลจากการอบรมสั่งสอนประสบการณ์ต่าง ๆ

2. ประสบการณ์ส่วนตัวของบุคคลโดยตรง เช่น บุคคลที่เคยรับประทานอาหารทะเลแล้วแพ้ ก็จะย่อมมีความคิดเห็นที่ไม่ดีต่ออาหารทะเล

3. เหตุการณ์ประทับใจใน 2 ข้อแรกนั้นจะเป็นการสะสมประสบการณ์หลาย ๆ ครั้ง และเกิดความคิดเห็นแต่ความคิดเห็นสามารถเกิดขึ้นได้หากได้รับเหตุการณ์เพียงครั้งเดียว และรู้สึกประทับใจซึ่งอาจจะประทับใจในทางบวกและลบได้

4. การรับเอาแบบของความคิดเห็นของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยจะยอมรับเอาความคิดเห็นของผู้อื่นที่เหนือกว่ามาปฏิบัติต่อ เช่น รุ่นน้องรับความคิดเห็นบางเรื่องมาจากรุ่นพี่

5. เกิดจากลักษณะบุคลิกภาพของแต่ละคน เช่น การมองคนในแง่ร้ายก็จะมีแนวโน้มในทางที่มีความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ

6. เกิดจากอิทธิพลจากสื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นแหล่งให้ข้อมูลที่ก่อให้เกิดทั้งความเข้าใจและอารมณ์ ชักจูงไปสู่การปฏิบัติได้

หน้าที่ของความคิดเห็น โดยทั่วไปหน้าที่ของความคิดเห็นมีดังต่อไปนี้คือ (กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาวมณี, 2521, หน้า 231)

1. ทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้บุคคลปรับตัว เมื่อมีความคิดเห็นที่ดีต่อสิ่งใด ย่อมเข้าหาสิ่งนั้นและย่อมหลีกเลี่ยงสิ่งที่มีความคิดเห็นที่ไม่ดี

2. ทำหน้าที่ให้คำแนะนำหรือให้ความขึ้นชอบต่อเนื่องไปถึงสิ่งอื่น ๆ เช่น มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมยังต้องใช้วิธีการสันติ ถ้าพบบุคคลที่มีแนวคิดนี้จะนิยมชมชอบไปด้วย

3. ทำหน้าที่ช่วยให้ตีความหมายของสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เช่น ถ้ามีความคิดเห็นที่ดีต่อพ่อแม่บางครั้งพ่อแม่อาจจะขัดแย้งกับคนก็จะตีความหมายไปว่าพ่อแม่ทำไปเพราะความหวังดี

3. การวัดความคิดเห็น มีนักวิชาการหลายท่านอธิบายเกี่ยวกับการวัดความคิดเห็น ซึ่งได้แก่

อุทัย หิรัญโค (2519, หน้า 81) กล่าวว่า การห้ยั้งวัดความคิดเห็นของบุคคลหรือกลุ่มชนได้มี 3 ประการดังนี้

1. ทิศทาง (direction) หมายถึง ความคิดเห็นที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบที่แน่นอนต่อสิ่งแวดล้อม หรือเป้าหมายทางความคิดเห็นในแต่ละอย่าง

2. องศา (degree) การแสดงออกมากน้อยหรือพอใจไม่พอใจในระดับมากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้

3. ความแน่นอน (intensity) คือความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ดังกล่าวนีจะมีลักษณะแน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว กล่าวคือ อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเปลี่ยนแปลงทางค่านิยม

การวัดความคิดเห็นมีหลักการวัดดังต่อไปนี้ (อุทัย หิรัญโค, 2519, หน้า 82)

1. สังเกตจากพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้ยาก ผลลัพธ์ที่ได้ยังไม่อาจสรุปได้แน่นอนว่าเป็นความคิดเห็น

2. วิจารณ์งานด้วยคำพูด โดยใช้แบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ซึ่งจะมีลักษณะแบบปรนัย (objective) เป็นที่นิยมกันมากกว่า ศึกษาเปรียบเทียบได้กับบุคคลจำนวนมาก

3. วิธีแปลความ เป็นวิธีการวัดความคิดเห็นแบบอัตนัยเหมาะสมสำหรับใช้วัดกับบุคคลจำนวนมากในจำนวนน้อยซึ่งอาจต้องอาศัยเวลาในการวัด โดยผู้ถูกวัดจะแสดงความรู้สึกนึกคิดจะต้องตอบคำถามได้อย่างไม่ถูกจำกัดในด้านเวลาและขอบเขตของเนื้อหา

การวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปคือ วิธีการตอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามซึ่ง เบสท์ (Best, 1977, p. 177 อ้างถึงใน อนันต์ เกตุวงศ์, 2541, หน้า 10) ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดที่จะบอกถึงความคิดเห็นคือ การแสดงออกให้เห็นถึงร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะใดจะได้ทำความเข้าใจความคิดเห็นเหล่านั้นได้ แต่โทมัส (Thomas, 1998, p. 10 อ้างถึงใน อนันต์ เกตุวงศ์, 2541, หน้า 10) ได้เสนอแนะว่า การวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปต้องมีส่วนประกอบ 3 อย่างคือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูง - ต่ำมาก - น้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้นโดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยให้ผู้ที่จะตอบคำถามเลือกตอบตามแบบสอบถาม แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวของ Likert Scale ซึ่งแบ่งน้ำหนักความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนจะขึ้นอยู่กับข้อความลักษณะบวก (positive) หรือทางลบ (negative) การนำแนวความคิดเรื่องความคิดเห็นมาใช้ประโยชน์นั้นจึงมองในแง่ที่ความคิดเห็นเป็นตัวบ่งชี้ หรือทำนายพฤติกรรม

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2531, หน้า 3) ได้กล่าวถึงมาตรวัดทัศนคติ และความคิดเห็นที่ใช้กันอยู่แพร่หลายมี 4 วิธีคือ

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thustone's Method) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นหรือทัศนคติไปในทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็น scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน (equal – appearing intervals)

2. วิธีของกัตต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง – ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้จากอันดับต่ำสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อความคิดเห็น

3. วิธีจำแนกแบบ เอส ดี สเกล (Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (bipolar adjective) เช่น ดี – เลว, ขยัน – ขี้เกียจ เป็นต้น

4. วิธีของลิเคิร์ต (Likert's Method) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ

แนวคิดเกี่ยวกับการพนัน

1. ความหมายของการพนัน กฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการพนันคือ พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มิได้มีบทวิเคราะห์ศัพท์ให้นิยามคำว่า “การพนัน” ไว้โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ความหมายของการพนันได้มาจากกฎหมายและคำพิพากษาของศาลดังนี้

ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีกล่าวไว้ในมาตราเดียวคือ มาตรา 4 ทวิ ซึ่งกล่าวไว้เพียงว่า “ให้รวมถึงการทายหรือการทำนายด้วย” นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ยังได้บัญญัติให้นำเอาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพนัน มาบังคับใช้ด้วย ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้แยกคำว่า การพนันและขันต่อไว้ต่างหากจากกัน ซึ่งพอจะอธิบายการพนันและขันต่อไว้ดังนี้ (ชุมพล โลหะชาละ, 2517, หน้า 12)

“การพนัน” คือ การเข้าเสี่ยงโชคซึ่งต้องใช้ไหวพริบและฝีมือมาพนันเอาทรัพย์สินกัน เช่น การเล่นไพ่ตอง บิลเลียดรู และตีผี เป็นต้น

“ขันต่อ” คือ การเล่นที่บุคคลสองฝ่ายมีความเห็นตรงกันข้ามกันในเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งไม่แน่นอน อันจะเกิดขึ้นในอนาคตและได้มาตกลงกันว่า ถ้าเหตุการณ์เป็นไปตามนั้นจริง ฝ่ายหนึ่งแพ้ อีกฝ่ายหนึ่งชนะ ฝ่ายแพ้จะต้องเสียเงินให้แก่ผู้ชนะตามที่ได้ตกลงกันไว้ เช่น พนันกันว่าใครจะเป็นนายกรัฐมนตรีคนต่อไป เป็นต้น แต่โดยทั่วไปแล้วเมื่อกล่าวก็จะกล่าวโดยรวมกันไปว่า การพนันขันต่อหรือการพนัน

ชาญฉนิท ก. สุริยะมณี (2524, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการพนัน หมายถึง สัญญาที่ก่อให้เกิดการได้หรือเสียซึ่งเงินหรือทรัพย์สิน โดยคู่สัญญาถือเอาศาลแห่งการณในอนาคต

อันไม่แน่นอนซึ่งคู่สัญญาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเครื่องชี้ขาด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2539, หน้า 565) หรือเป็นการเล่นเอาเงินหรือสิ่งอื่นด้วยการเสี่ยงโชค หรือฝีกมือ

จี๊ด เศรษฐบุตร (2492, หน้า 171) ให้คำนิยามว่า การพนันเป็นเอกเทศสัญญาที่คู่สัญญาได้ให้คำมั่นซึ่งกันและกัน ฝ่ายหนึ่งจะจ่ายเงินหรือทรัพย์สินแก่อีกฝ่ายหนึ่ง แล้วแต่ว่าเหตุการณ์ที่คู่สัญญาไม่รู้ไม่แน่นอนอันหนึ่ง จะได้ปรากฏแก่คู่สัญญาว่าแน่นอนในทางใด เมื่อปรากฏเหตุการณ์ออกมาแน่นอนในทางใดแล้ว คู่สัญญาที่จ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามคำมั่นนั้นได้ชื่อว่า เป็นผู้แพ้ ส่วนคู่สัญญาที่รับเงินหรือทรัพย์สินตามคำมั่นได้ชื่อว่า เป็นผู้ชนะ

หลวงวิเทศ จรรยาภักย์ (2495, หน้า 87 - 88) นิยามว่า คู่พนันและขันต่อต่างมีความเห็นตรงข้ามในสิ่งภายหน้าอันไม่แน่นอน และจะแน่นอนได้ต่อเมื่อเหตุการณ์นั้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว ซึ่งตรงกับความเห็นของผู้พนันฝ่ายนั้นก็นับว่าเป็นผู้ชนะ

รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงษ์ (2519, หน้า 75 - 78) นิยามว่า การพนัน คือ สัญญาที่ก่อให้เกิดการได้หรือเสียซึ่งเงินหรือทรัพย์สิน โดยคู่สัญญาถือเอาผลแห่งเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอน ซึ่งคู่สัญญาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเครื่องชี้ขาด

ประภาส วณกเกียรติ (2495, หน้า 74 - 75) นิยามว่า การพนันต้องเป็นไปด้วยการเสี่ยงโชคด้วยไหวพริบและฝีมือเอาเงินหรือทรัพย์สินกันโดยชอบด้วยกฎหมายหรือมิชอบด้วยกฎหมาย และผู้เล่นทุกคนได้ร่วมในการเสี่ยงโชคนี้ด้วย

จากความหมายของการพนันดังกล่าว อาจแยกองค์ประกอบของการพนันตามกฎหมายได้ดังนี้

1. ต้องมีการได้เสียเงินทองหรือทรัพย์สิน ถ้าไม่ได้เอาทรัพย์สินเงินทองก็ไม่ผิด ซึ่งศาลได้วินิจฉัยไว้ว่า การเล่นพนันเอาสายยางกัน แม้สายยางนั้นจะเป็นทรัพย์สินตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 138 แต่ก็ยังเป็นสายยางหรือยางรัดของที่ใช้แล้วเจ้าของได้สละทิ้งมิได้หวงแหนเก็บไว้ในอีกต่อไป ไม่ใช่สายยางหรือสายรัดที่จำเลยซื้อมาสำหรับเป็นสินพนันโดยตรง จำเลยเพียงแต่เก็บเอาทรัพย์สินที่มีมูลค่าน้อยและเจ้าของทิ้งแล้วมาใช้เป็นอุปกรณ์การเล่นเพื่อให้รู้ว่าใครแพ้ชนะเท่านั้น ยังไม่พอถือว่าเป็นสินพนัน จึงยังถือไม่ได้ว่าการเล่นของจำเลยเป็นการเล่นพนันเอาทรัพย์สินกัน (ฎีกาที่ 2473 / 2515)

2. การได้หรือเสียนั้นถือเอาผลของเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนเป็นเครื่องชี้ขาด (มีการเสี่ยง) เช่น นาย ก. ตกลงกับนาย ข. ว่าถ้าทีมแมนเชสเตอร์ยูไนเต็ดเอาชนะทีมลิเวอร์พูลในนัดสุดท้ายของฤดูกาลที่จะถึงนี้ ข. จะต้องจ่ายเงินให้ ก. 1,000 บาท ถ้าแพ้ ก. จะจ่ายให้ ข. 1,000 บาท เช่นกัน ตามอุทาหรณ์นี้ เหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน (การเสี่ยง) คือ ผลการแข่งขันฟุตบอลระหว่างทีมแมนเชสเตอร์ยูไนเต็ดและลิเวอร์พูลที่ ก. และ ข. ตกลงพนันกันนั่นเอง

3. คู่สัญญาไม่มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องกับผลแห่งเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนนั้น ซึ่งพอจะยกอุทธรณ์มาอธิบายดังนี้ นายเอทำสัญญากับนายบีว่า ถ้าไฟไหม้บ้านนายบีในช่วงเวลาหนึ่ง นายเอจะจ่ายค่าเสียหายให้นายบีเป็นเงินจำนวนหนึ่ง กรณีนี้ไม่เป็นการพนัน เพราะนายเอมีส่วนได้เสียโดยเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ของบ้านดังกล่าว

4. การเล่นเกมต้องมิใช่เล่นสองฝ่ายขึ้นไป ซึ่งศาลได้วินิจฉัยไว้ว่า การเล่นเกมพนันสลากกินรวบต้องมีผู้เล่น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นเจ้ามือ ฝ่ายหนึ่งเป็นลูกค้าเข้าแทง แต่ตำรวจได้ปลอมตัวไปขายสลากกินรวบ โดยไม่มีเจตนาเล่นด้วย จำเลยขอมเล่นเกมสลากกินรวบแต่ฝ่ายเดียวไม่ได้ เป็นการแสดงเจตนาข้างเดียว จำเลยจึงไม่มีความผิด (ฎีกาที่ 829/2500) ตามฎีกานี้ศาลได้วางหลักเกี่ยวกับเรื่องการแสวงหาพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยไม่ประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจล่อให้ประชาชนที่ไม่มีเจตนากระทำความผิดกระทำความผิดแล้วทำการจับกุมนั่นเอง

แต่ถ้าประชาชนกระทำความผิดอยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจแสวงหาพยานหลักฐานในการจับกุม โดยการปลอมตัวไปล่อซื้อ กระทำได้ เช่น การให้สายไปล่อซื้อยาเสพติด ถ้าประเวณี รวมถึงการลักลอบเล่นเกมพนันด้วย ดังที่ศาลได้วินิจฉัยไว้ว่า การพนันสลากกินรวบนั้นไม่จำเป็นต้องมีผู้เล่น 2 ฝ่าย (ขณะที่ทำการจับกุม) เพียงแต่จำเลยขายสลากกินรวบ แม้จะไม่มีคนซื้อก็เป็นความผิดแล้ว เพราะจำเลยจัดให้มีการขายสลากกินรวบ แม้จะไม่มีคนซื้อก็เป็นความผิดแล้ว การที่ตำรวจไปซื้อสลากกินรวบจากจำเลยเพื่อประสงค์จะทำการจับกุมจำเลยนั้น เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานในการกระทำความผิดของจำเลย ไม่เป็นเหตุให้จำเลยอ้างเป็นข้อแก้ตัวให้พ้นผิดไปได้ (ฎีกาที่ 470/2508)

3. ทฤษฎีว่าด้วยการเล่นเกมพนัน มีนักวิชาการให้แนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีว่าด้วยการเล่นเกมพนันดังนี้

พรชัย ตระกูลวรานนท์ และคณะ (2540, หน้า 10 อ้างอิงจาก รัชพล วนิสัน, ร.ด.อ., 2545, หน้า 23 – 32) ได้สำรวจแนวคิด ทฤษฎีว่าด้วยการพนันโดยแบ่งออกเป็น 9 ทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีว่าด้วยความสนุกและการมีส่วนร่วม อธิบายคนที่ชอบเสี่ยงและได้รับความสนุกจากการเสี่ยงจะตัดสินใจเล่นเกมพนันบ่อยครั้ง รายได้ไม่ใช่ตัวแปรสำคัญในการกำหนดตัดสินใจเล่นและปริมาณที่เล่น

2. ทฤษฎีทางรายได้ของ Friedman และ Savage เชื่อว่า การตัดสินใจจะเล่นเกมพนันจะมีความสัมพันธ์กับรายได้ คนที่มีรายได้น้อยจะเล่นมากกว่า ส่วนคนที่มีรายได้สูงจะไม่ซื้อสลาก คนที่มีรายได้น้อยจะนิยมเล่นเกมพนันที่มีความเสี่ยงสูง (โอกาสถูกรางวัลมีน้อย) แต่ใช้เงินลงทุนในการเสี่ยงจำนวนน้อย แต่ได้รับเงินรางวัลจำนวนมาก

3. ทฤษฎีของ Markowitz ได้อธิบายเพิ่มเติมทฤษฎีของ Friedman และ Savage ว่าคนส่วนใหญ่จะชอบการพนันกับความเสี่ยงต่ำ (โอกาสได้รับรางวัลมีมากกว่า) แม้ว่าจะต้องใช้เงินจำนวนมาก สรุปว่าคนทุกระดับรายได้ ส่วนใหญ่จะเล่นการพนันปริมาณแปรผันตามรายได้

4. ทฤษฎีของ Kwang ได้อธิบายพฤติกรรมของคนซื้อโดยเอาแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการซื้อสินค้าที่มีราคาแพง ความต้องการซื้อสินค้าประเภทนี้ทำให้การพนันเป็นหนทางหนึ่งในการให้ความหวังสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถใช้จ่ายของที่มีราคาแพงได้ตามที่ต้องการ ทฤษฎีนี้สรุปว่า การตัดสินใจเล่นการพนันมีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับรายได้

5. ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ แนวคิดทฤษฎีตามลำดับความต้องการของมาสโลว์ที่ว่า มนุษย์มีความต้องการตามลำดับขั้นความสำคัญ หากความต้องการต่าง ๆ ไม่ได้รับการตอบสนอง มนุษย์จะประสบกับปัญหาความคับข้องใจ ความได้แก่ต่าง ๆ ฉะนั้นในการพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ มนุษย์จึงพยายามแสวงหาแนวทางที่จะสนองความต้องการของตน การแสวงหาความร่ำรวย ความมั่งคั่งทางวัตถุ เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการในทุก ๆ ด้านข้างต้น หนทางที่จะสามารถตอบสนองได้อย่างรวดเร็วคือ การเสี่ยงโชคในรูปแบบต่างๆ เช่น การพนัน เกม

ฉะนั้นการเล่นการพนันจึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้เล่นคาดหวังจะมีรายได้หรือหวังรวย กล่าวคือ การจะมีฐานะดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้คนชอบเสี่ยงกับการเล่นการพนัน

6. ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (structural and functional theory) Talcot Parson ได้อธิบายทฤษฎีนี้ว่า สังคมมนุษย์จะดำรงไว้ซึ่งความเป็นสังคมมนุษย์อยู่ได้ต้องมีโครงสร้างเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ในสังคมเช่น หน้าที่ในการผลิตอาหาร หน้าที่ในการสร้างสมาชิกใหม่ การอบรมสมาชิกใหม่ได้เรียนรู้ระเบียบสังคม หน้าที่เหล่านี้เอง สังคมจึงต้องสร้างสถาบัน (institutions) เพื่อจัดระเบียบดังกล่าว กลไกของสังคมและกลไกแห่งหน้าที่ของสถาบันสังคมจะทำให้สังคมอยู่ในลักษณะสมดุลเคลื่อนที่ (moving equilibrium)

กิจกรรมการเล่นการพนันในสังคมมนุษย์ที่ดำรงอยู่ได้อย่างมีพัฒนาการมาตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายได้จากหน้าที่ในสังคมว่า การเล่นการพนันทั้งเจ้ามือและผู้เล่นต่างมีวัตถุประสงค์และยึดวัตถุประสงค์ร่วมกัน (goal attainment) และการพนันเองมีการปรับตัวและพัฒนาอย่างเห็นได้ชัด กรณีการพนันผิดกฎหมายที่อ้างถึงการพนันที่รัฐเป็นผู้ดำเนินการ เช่น หวยใต้ดิน หวยหุ้น รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมมาใช้ในการเล่นการพนันทั้งในประเทศและข้ามทวีปอีกด้วย แม้ว่าการเล่นการพนันบางครั้งจะเกิดกรณีพิพาทขัดแย้งระหว่างเจ้ามือ ผู้เล่น หรือกับเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ก็สามารถจัดการกับความขัดแย้งได้ การบูรณาการของระบบการเล่นการพนันที่

สามารถทำหน้าที่ทั้ง 4 ประการ จึงไม่แปลกที่การพนันแม้ผิดกฎหมายจะต้องถูกปราบปรามจับกุม แต่การพนันก็อยู่ควบคู่กับสังคมไทยมาตลอดระยะเวลาช้านาน

7. แนวคิดทฤษฎีสภาวะไร้ปทัสถาน (anomie) สาธารณสำคัญของทฤษฎีนี้อธิบายว่า สภาวะไร้กฎเกณฑ์หรือปทัสถาน หมายความว่า การที่สมาชิกในสังคมไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ กติกา หรือกฎหมายที่ใช้อยู่ในสังคม สภาวะสับสนเช่นนี้จะนำไปสู่ปัญหาสังคมที่เรียกว่า สังคมพิการ (social disorganization) ฉะนั้นสังคมยังจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบเพื่อจัดความยุ่งเหยิง สภาวะสับสนไร้กฎเกณฑ์

ความสับสนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมมีการปฏิเสธกฎเกณฑ์ กติกาของสังคม ข้างต้น จะเห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนกรณีที่สมาชิกในสังคมต้องการสร้างความมั่นคงในฐานะ ความเป็นอยู่ซึ่งเป็นเป้าหมายของชีวิต การเสี่ยงโชคในการเล่นการพนันจะเป็นหนทาง การรู้ความ ร่ำรวย แม้ว่าการพนันเป็นสิ่งเลวร้ายซึ่งในทางอาชญาวิทยาถือว่าการพนันเป็นความผิด เพราะ กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด (Mala Prohibits) มิใช่ความผิดที่ชั่วร้ายในตัวเอง (Mala in Se) จึงเป็นข้อโต้แย้งและความเห็นที่แตกต่างระหว่างรัฐกับพลเมืองของรัฐ การพนันจึงกลายเป็นพฤติกรรมฝ่าฝืนสังคม หรือเบี่ยงเบนจากปทัสถานสังคม (deviant behavior)

8. ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (exchange theory) George C. Homans ได้เสนอทฤษฎีการ แลกเปลี่ยนเพื่ออธิบายการจัดระเบียบของสังคมและการปฏิสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมในรูปของกฎ แห่งการแลกเปลี่ยนพฤติกรรม และการติดต่อแลกเปลี่ยนจะเกิดขึ้นบนพื้นฐานของความพึงพอใจ วางใจ เป็นต้น การจัดระเบียบสังคมเกิดจากพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์จะใช้ ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แห่งตน แต่มนุษย์ก็มีได้แสวงหาแต่เฉพาะผลประโยชน์ด้านวัตถุแต่ เพียงอย่างเดียว มนุษย์มีการแลกเปลี่ยนเพื่อสิ่งทดแทนที่มีคุณค่าในตัวเอง ในรูปของการเสียสละ เพื่อส่วนรวม (altruism) การกระทำเพื่อความพอใจหรือสนองตอบอารมณ์ความรู้สึก (sentiment)

แนวคิดของ Homans สามารถอธิบายการเล่นการพนันได้ว่า การพนันเป็นรูปแบบหนึ่ง ของการปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนระหว่างต้นทุนและกำไร การเล่นการพนันจึงเป็นการลงทุน อย่างหนึ่ง ซึ่งหวังผลว่าจะได้กำไรตอบแทน ขณะเดียวกันก็ให้ความสนุก ความพึงพอใจแก่ผู้เล่น ด้วย

9. แนวคิดอาชญากรรมไร้เหยื่อ (victimless crime) เนื่องจากรัฐมีนโยบายต่อการ เล่น การพนันว่าเป็นกิจกรรมผิดกฎหมาย เป็นสิ่งชั่วร้าย จึงบัญญัติกฎหมายเพื่อลงโทษปราบปราม ผู้เกี่ยวข้องกับการพนัน การพนันจึงเป็นความผิดเพราะรัฐเห็นว่าผิด หรือผิดเพราะกฎหมายบัญญัติ ให้เป็นความผิด อาชญากรรมประเภทนี้จึงเป็นความผิดที่เรียกว่า Mala Prohibita ซึ่งต่างกับความ

ผิดประเภท Mala in Se ซึ่งเป็นความผิดที่ผิดต่อกฎหมายและศีลธรรม เป็นความผิดที่ชั่วร้ายในตัวเอง เช่น การฆ่าคนตาย เป็นต้น

ความผิดที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ได้แก่ การพนัน โสเภณี ยาเสพติด เป็นต้น เป็นความผิดที่ไม่มีผู้เสียหายหรือเหยื่อ (โดยตรง) จึงเรียกว่าอาชญากรรมไร้เหยื่อ อาชญากรรมประเภทนี้เป็นเพียงฝ่าฝืนมติสาธารณะเท่านั้น (public order crime)

เมื่อการพนันเป็น Mala Prohibita จึงถือว่าเป็นความผิด แต่ถ้ากฎหมายอนุญาตก็เล่นได้ การพนันจึงถูกเรียกว่า technical crime ด้วย ดังนั้นการพนันจะเป็นอาชญากรรมหรือไม่ขึ้นอยู่กับกฎหมาย ฉะนั้นจึงมีคำกล่าวว่า “Without how there is no crime”

สังคิต พิริยะรังสรรค์ (2546, หน้า 1-7) ได้วิจารณ์ทฤษฎีว่าด้วยการพนัน ซึ่งสังคิตเรียกว่า ทฤษฎีการพนันแบบดั้งเดิม ดังนี้

คำอธิบายเกี่ยวกับการพนันถูกรอบงำด้วยทฤษฎีปทัฏฐาน (normative theories) ที่มีความจำเพาะทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของสังคมศาสตร์แนวเสรีนิยม ซึ่งสมมติฐานเสรีนิยมและปัจเจกชนนิยมทางทฤษฎีเหล่านี้ ก่อให้เกิดปัญหาด้านแนวคิดและวิธีการอันจำกัดความสามารถในการอธิบายการกำเนิดและธรรมชาติของการพนันเชิงพาณิชย์สมัยใหม่ได้ ในขณะที่นักสังคมศาสตร์ศึกษาปัญหาการพนัน โดยเน้นไปที่การสังเกตพฤติกรรมส่วนบุคคลแทนที่จะทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นจริงของการพนัน แก่นทางความคิดของคำวิจารณ์ก็คือทฤษฎีเสรีนิยมผิดพลาดที่ได้สังเกตว่าการพนันในสมัยปัจจุบันมิได้ถูกกำหนดโดยการกระทำของบุคคล แต่ถูกกำหนดโดยความสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นแบบทุนนิยมและกลุ่มพลังทางเศรษฐกิจและการเมืองต่าง ๆ โดยมีบุคคลเป็นเพียงส่วนเชื่อมร้อย

ยิ่งไปกว่านั้น ด้วยการวิเคราะห์ที่เน้นพฤติกรรมส่วนบุคคลและแรงจูงใจเป็นหลัก นักวิเคราะห์จำนวนมากได้นิยามการพนันโดยใช้คำว่า “พฤติกรรมที่ใช้เหตุผล” (rational behavior) และ “การพักผ่อน” (leisure) ซึ่งเป็นนามธรรมและมีลักษณะทั่วไป มุมมองเช่นนี้เป็นที่มาของสมมติฐานแฝงเร้นหลายอย่างเกี่ยวกับลักษณะพิเศษร่วมกันของการพนันซึ่งไม่ผ่านการตรวจสอบโดยรูปแบบและสถานที่อันหลากหลายได้ การพนันที่ถูกกฎหมายมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งในด้านขององค์ประกอบ เวลา และวิธีการในการแนะนำ ผู้ได้รับผลประโยชน์ และผลกระทบของมัน ถึงแม้ว่าการพนันที่ถูกกฎหมายจะได้รับการแนะนำว่าช่วยเพิ่ม “การเข้าถึง” (access) ของสาธารณชน แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ยังถูกกีดกันเท่า ๆ กับที่ได้รับการปลดปล่อย “เสรีภาพ” ในการเล่นของสาธารณชน ไม่ได้เป็นสิ่งสากลหรือมีการกระจายตัวอย่างทั่วถึง การกีดกัน (discrimination) ยังคงมีอยู่ในสถาบันต่าง ๆ และเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกในกิจกรรมพาณิชย์และกระบวนการบริหาร

เสียงจนกระทั่งการจำแนกระหว่างการพนันที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายเป็นเพียงเรื่องธรรมดาที่ไม่มีอะไรพิเศษ

คำวิจารณ์ที่อาจจะคล้าย ๆ กันอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับคำอธิบายของนักสังคมศาสตร์ที่มีลักษณะทั่วไปมากเกินไป (overgeneralization) แม้แต่นักวิเคราะห์ที่มองเห็นความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างการพนัน วัฒนธรรม และรัฐ ก็มักมองข้ามลักษณะกลุ่มหรือฝ่ายภายในรัฐ ตลอดจนความแปลกแยกที่แฝงอยู่ในวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ธรรมชาติและ การแพร่หลายของการพนันสมัยใหม่ในระบบทุนนิยมต้องการการพิจารณาเนื้อหาที่ไม่แน่นอน และที่เป็นทางเลือกของนโยบายของการพนันของรัฐบาลและกิจกรรมการพนันเชิงพาณิชย์

จากมุมมองนี้ การวิจัยเกี่ยวกับการขยายตัวของการพนันที่ถูกกฎหมายสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมอันสลับซับซ้อนที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏมากกว่าการศึกษาในแนวสังคมวิทยาแบบดั้งเดิมที่พยายามแสวงหาความหมายของการพนันที่มีต่อตัวผู้เล่น หรือการศึกษาในแนวเศรษฐศาสตร์ และการเมืองเสรีนิยม ซึ่งมีเนื้อหาเพียงแค่ผลกระทบในทางที่ดีของการพนันที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสำเร็จทางการเมืองของรัฐบาล

ทฤษฎีการพนันแบบดั้งเดิม (conventional theories) มองข้ามความเป็นจริงที่ว่า การพนันสมัยปัจจุบันไม่ว่าถูกหรือผิดกฎหมาย เป็นการแสดงออกของความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทุนและสถาบันรัฐ และเป็นการตัดสินใจทางการเมืองและกฎหมายเช่นเดียวกับพฤติกรรมการตัดสินใจของคน ๆ หนึ่ง การพนันได้รับการนิยามจากสถาบันรัฐ (สถานิติบัญญัติ พรรคการเมือง หน่วยงานราชการ และผู้รักษากฎหมาย) สถาบันทุน (บริษัทการพนันเอกชนและบริษัทการตลาด) ที่มีความเกี่ยวข้องในด้านให้คำเน้นธุรกิจ การควบคุม และประสานงานกัน หน้าที่ของรัฐประกอบด้วย การอนุญาตให้การพนันบางอย่างสามารถดำเนินการได้ หรือห้ามปราม ควบคุม จำกัด หรือทำให้การพนันอย่างอื่น ๆ น้อยลง ดังนั้นการที่จะเข้าใจปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของการพนันสมัยใหม่จึงต้องศึกษาบทบาทของรัฐ ในการกำหนดว่าการพนันรูปแบบใดควรที่จะอนุญาต ยิ่งไปกว่านั้นการพนันได้กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญของอุตสาหกรรมการพักผ่อนสมัยใหม่ที่มีการดำเนินงานแบบธุรกิจแสวงหากำไรโดยองค์กรของรัฐและเอกชน ลักษณะปัจเจกชนนิยมของวิธีศึกษาแบบเสรีนิยมในการวิเคราะห์การพนันเบี่ยงเบนความสนใจจากระบบอำนาจที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ในสังคมทุนนิยม ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดการพนันและกำหนดพฤติกรรมแสวงหากำไร

การศึกษาการพนันแบบดั้งเดิมที่ใช้ในการวิเคราะห์การพนันก่อให้เกิดความโน้มเอียงด้านวิธีการที่สำคัญและมีความเกี่ยวเนื่องกันสองประการคือ หน้าที่นิยม (functionalism) และ

ประจักษ์นิยม (positivism) การศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะหน้าที่นิยมไม่โดยตรงก็โดยนัย จากการเน้นที่ความสงบเรียบร้อยของสังคม การศึกษาในแบบหน้าที่นิยมให้ความสนใจกับผลกระทบของการพหุนัยที่มีต่อสังคม บทบาทของการพหุนัยในการเสริมและขยายค่านิยมของสังคม และทิศทางและการปรับตัวของการพหุนัยให้เข้าสถาบันทางสังคมอื่น ๆ เช่น ครอบครัว งาน และทัศนคติอื่น ๆ

ปัจจุบันทฤษฎีทางสังคมเกี่ยวกับการพหุนัยได้พัฒนาเป็นสังคมวิทยาของพฤติกรรมการณ์พหุนัยและการบริหารสังคม ในขณะที่วิธีการบริหารสังคมให้ความสนใจกับการศึกษาปัญหาแนวโน้มและการกระจายตัวของผู้เล่นเป็นหลัก สังคมวิทยาของการพหุนัยมุ่งศึกษาในวงกว้างเกี่ยวกับหน้าที่ต่าง ๆ ของการพหุนัย ซึ่งก็คือมีการยอมรับ (โดยไม่มีการตั้งคำถาม) โครงสร้างและแง่มุมทางเศรษฐกิจและการเมืองของการพหุนัยว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาเนื้อหาของพฤติกรรมการณ์พหุนัย

แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบ

1. ความหมายของผลกระทบ นักวิชาการได้ให้ความหมายผลกระทบไว้ดังนี้

ประสิทธิ์ ดงยิ่งศิริ (2542, หน้า 335) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบไว้ว่า คำว่า “ผลกระทบ” (impact) ที่กล่าวถึงนั้น โดยทั่วไปจะหมายถึงผลของการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อม โดยผลกระทบดังกล่าวอาจจำแนกออกตามประเภท ขนาด และระยะเวลาได้ดังนี้ ประเภทของผลกระทบได้แก่ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ เช่น การสูญเสียงาน ที่ดินทำกิน มูลค่าบ้านและทรัพย์สินลดลง ความสูญเสียบริการทางสังคม และความสูญเสียเกี่ยวกับวิถีดำเนินชีวิต ขนาดของผลกระทบจะมีตั้งแต่ระดับที่น้อยถึงมาก และระยะเวลาของผลกระทบก็มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว

อนันต์ เกตุวงศ์ (2541, หน้า 26 – 27) ได้ให้ความหมายของผลกระทบว่า หมายถึงผลที่ตามมาจากผลงาน หรือผลผลิต หรือผลประโยชน์ในระดับประถม (primary effects) ของแผนหรือโครงการ ผลกระทบอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ และอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายและมีใช้กลุ่มเป้าหมายทั้งในปัจจุบันและอนาคต และได้ให้ความหมายผลกระทบอีกว่าเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงระดับประถม เป็นผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน และโครงการและผลอันนี้จะมีส่วนทำให้เกิดผลกระทบต่อไปได้อีกระดับหนึ่ง หรือหลายระดับได้เป็นกรณี ๆ ไป

แสวง รัตนมงคลมาส (2543) ได้แบ่งผลกระทบเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมเนื้อหา อาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านการบริหาร ด้านสิ่งแวดล้อมและกายภาพ เช่น ผลกระทบจากการดำเนินนโยบายสร้างเขื่อนทำให้คนเป็นโรคพยาธิซึ่งไม่เคยเป็นมาก่อนมากขึ้น
 2. การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมของความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (reality) เราอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ผลกระทบในเชิงภาวะวิสัย (objective impact) ซึ่งได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของคน เช่น การดำเนินนโยบายคุมกำเนิด และอีกประการหนึ่งคือ ผลกระทบเชิงอัตวิสัย (subjective impact) ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของคน เช่น การดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการขยายตัวของโสเภณีทำให้คนไทยเป็นอันมากรู้สึกอับอายต่างชาติ
 3. การแบ่งตามแง่มุมของทิศทางที่กระทบ (direction impact) อาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบโดยตรง (direction impact) ผลกระทบทางอ้อม (indirect impact)
 4. การแบ่งตามแง่มุมของคุณค่าของผลกระทบ อาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบในเชิงบวก (positive impact) หมายถึงผลกระทบที่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาและผลกระทบในเชิงลบ (negative impact) ได้แก่ ผลกระทบที่ไม่พึงปรารถนา
 5. การแบ่งผลกระทบตามช่วงเวลา (time) ที่เกิดขึ้นจะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผลกระทบในระยะสั้น (short run impact) ส่วนอีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคต (future run impact) หรือผลกระทบในระยะยาว (long run impact)
 6. การแบ่งผลกระทบตามขอบเขตที่เกิดขึ้น (scope) สามารถแบ่งออกได้เป็นผลกระทบที่มีผลในวงกว้างและผลกระทบที่มีผลในวงแคบ
2. การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจจะประกอบด้วย การวิเคราะห์ใน 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป และการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนด้านสิ่งแวดล้อม
- 2.1 การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป จะเป็นการวิเคราะห์ที่อยู่ภายใต้ระบบเศรษฐกิจของประเทศหรือของพื้นที่ เช่น การเปลี่ยนแปลงเรื่องผลผลิตและการจ้างงาน และประชากรส่วนไหนจะได้ประโยชน์และส่วนไหนเกิดความสูญเสีย เรื่องเหล่านี้จะเป็นที่สนใจของผู้ตัดสินใจ ในการวิเคราะห์จะเกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานก็ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะและโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ในการวิเคราะห์จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและรายงานเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่มีการวิเคราะห์และจัดพิมพ์เผยแพร่ ข้อมูลประเภท เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรส่วนรวม ซึ่งได้แก่ มวลรวมผลผลิต (GDP) ระดับการจ้างงาน รายได้เฉลี่ย มูลค่าการส่งออกและ

นำเข้า จะเป็นข้อมูลที่มีอยู่และพร้อมจะนำมาใช้ได้ จากนั้นก็ระบุสาขาหรืออุตสาหกรรมพื้นฐาน หรือปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจมีความเจริญเติบโตหรือถดถอยในรูปของผลกระทบต่อ GDP และการจ้างงาน รวมทั้งปัจจัยและสาเหตุที่ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าหรือถดถอย การวิเคราะห์อาจรวมถึงกลไกการดำเนินงาน ความได้เปรียบเสียเปรียบในการผลิตหรือให้บริการ แต่ถ้าเป็นโครงการขนาดใหญ่ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมและต่อตัวแปรเศรษฐกิจส่วนรวมจะมียาก ฉะนั้นต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับความเป็นไปได้ของโครงการในระยะยาว และผลกระทบทางบวกและทางลบของโครงการต่อตัวแปรเศรษฐกิจส่วนรวมที่สำคัญ เช่น การเพิ่ม GDP การสร้างงาน และแรงกดดันต่อเงินเฟ้อ เป็นต้น จากนั้นเป็นการประเมินโครงการโดยเฉพาะตามหลัก ต้นทุนและผลตอบแทน จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทนที่สังคมจะได้รับและต้นทุนที่เกิดจากการมีโครงการ

2.2 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเมื่อกล่าวถึง “การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม” (environmental impact analysis) หรือบ่อยครั้งเรียกว่า การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment - EIA) จึงเป็นที่เข้าใจกันว่าหมายถึง กระบวนการรวบรวมวิเคราะห์และประเมินการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลมาจากโครงการหรือกิจกรรมของมนุษย์ เช่น วิเคราะห์และประเมินว่า

2.2.1 ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ สภาพอากาศ ดิน น้ำ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และเมื่อเปลี่ยนแปลงไปแล้ว จะมีผลกระทบต่อไปถึงผู้รับ เช่น คน สัตว์ พืช และสิ่งของต่าง ๆ อย่างไร

2.2.2 ระบบเศรษฐกิจของประเทศและของท้องถิ่นจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร โดยเฉพาะในเรื่องการเพิ่มการผลิต รายได้ การจ้างงาน การกระจาย รายได้ ราคาที่ดิน และราคาที่อยู่อาศัย เป็นต้น

2.2.3 ผลกระทบของโครงการที่มีต่อชุมชนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ ประชาชน ครอบครัว สถาบัน และชุมชนที่อยู่โดยรอบโครงการ

การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ยังรวมถึงการพิจารณาข้อเสนอแนะทางด้านนโยบายและมาตรการที่สามารถนำมาใช้เพื่อลดหรือป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดผลเสียหายให้เหลือน้อยที่สุด ดังนั้นในกระบวนการวิเคราะห์หรือประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังรวมถึงการพิจารณาหาวิธีการป้องกันแก้ไขผลกระทบและแผนงานการเฝ้าระวัง ติดตามผลกระทบอีกด้วย ซึ่งทางเลือกในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงมีอยู่อย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. การใช้ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย
2. การใช้กลไกทางศาลเพื่อลงโทษผู้ละเมิด
3. การใช้กลไกของระบบตลาด
4. การใช้กลไกทางการบริหาร

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ทางด้านสิ่งแวดล้อมนั้นอาจกล่าวเป็นการทั่วไปได้ว่ามี 4 ประการดังนี้

1. เพื่อชี้ให้เห็นสภาพสิ่งแวดล้อมทางด้านต่าง ๆ ก่อนมีโครงการว่าเป็นอย่างไร
2. เพื่อชี้ให้เห็นว่าเมื่อมีโครงการแล้วจะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางบวกหรือทางลบ ทางตรงหรือทางอ้อม ระยะสั้นหรือระยะยาวก็ตาม
3. เพื่อชี้ให้เห็นว่าถ้ามีผลกระทบทางลบหรือเสียหายต่อสภาพแวดล้อมแล้ว จะมีวิธีการหรือแนวทางในการป้องกันและแก้ไขได้อย่างไร เพื่อให้มีผลกระทบน้อยที่สุดและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และรวมถึงวิธีการส่งเสริมการพัฒนาผลกระทบในทางบวก เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อคอมมูนมนุษย์ด้วย
4. เพื่อเสนอแผนงานติดตามตรวจสอบผลกระทบและแผนการดำเนินงาน ถ้าโครงการได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ

โดยสรุป วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ทางด้านสิ่งแวดล้อมคือ การคาดคะเน (predict) การวัด (measure) และการประเมิน (evaluate) ด้านระบบนิเวศน์ สังคม และเศรษฐกิจของโครงการ เพื่อนำไปสู่การพิจารณาว่าจะสนับสนุนหรือยับยั้งโครงการ การวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อมจึงเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการตัดสินใจ และเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development)

องค์ประกอบของการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจมีดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (baseline study) ซึ่งได้แก่ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการพื้นที่โครงการ ข้อมูลจากส่วนราชการ ข้อมูลจากรายงานการศึกษาวิจัย และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์และทำความเข้าใจสภาพสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
2. การกำหนดขอบเขตการศึกษา (scoping) ซึ่งได้แก่ การระบุผลกระทบที่มีความเป็นไปได้ (possible impact) รวมทั้งการใช้ทรัพยากรและการจัดลำดับความสำคัญของผลกระทบ เพื่อการศึกษาวิเคราะห์ในขั้นรายละเอียด ผลกระทบใดที่คาดว่าจะไม่สำคัญก็อาจตัดทิ้งไป

การกำหนดขอบเขตการศึกษาจะเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญเพื่อให้การศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังนั้นก่อนที่จะตกลงกำหนด

ขอบเขตการศึกษา จึงควรมีการรวบรวมความคิดเห็นและปรึกษาหารือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวแทนชุมชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบด้วย

3. การคาดคะเนผลกระทบ (prediction) ได้แก่ การประมาณการขนาดของการเปลี่ยนแปลงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในอนาคตของโครงการ

4. การประเมินผลกระทบ (evaluation) เพื่อประเมินความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่มีต่อประเทศในรูปของวัตถุประสงค์และนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคม ในการประเมินอาจใช้วิธีการเปรียบเทียบ นั่นคือเปรียบเทียบกับกฎหมายหรือมาตรฐานและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เช่น เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับการยอมรับของชุมชนหรือสาธารณชน นอกจากนั้นยังควรประเมินผลกระทบโดยรวมของโครงการด้วยการประยุกต์ใช้หลักเกณฑ์ต้นทุนและผลตอบแทน เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจว่าควรสนับสนุนหรือยับยั้งโครงการ

5. การปรับปรุงแก้ไข (mitigation) เพื่อค้นหาวิธีการหรือมาตรการในการป้องกันแก้ไข และลดผลกระทบในทางลบ และวิธีการหรือมาตรการที่จะช่วยเพิ่มพูนผลกระทบในทางบวกให้ได้ประโยชน์สูงสุด รวมทั้งการลดต้นทุนของโครงการ

6. การสื่อสารทำความเข้าใจ (communication) เพื่อสื่อสารผลกระทบที่เป็นไปได้ของโครงการต่อหน่วยงานและประชาชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบในระหว่างกระบวนการ

7. การติดตามตรวจสอบ (monitoring) เพื่อจัดให้มีระบบการตรวจสอบ (auditing) และการเฝ้าระวัง (monitoring) ผลกระทบของโครงการทั้งในระหว่างและหลังการปฏิบัติงานตามโครงการ

3. การวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคม การวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคม หรือเรียกว่า “Social Impact Assessment” เป็นแนวทางสำคัญที่ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายและการปฏิบัติการของโครงการ การประเมินผลกระทบทางสังคมจะเกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบของโครงการที่มีต่อชุมชนท้องถิ่น (local communities) นั่นคือผลกระทบของโครงการที่มีต่อประชาชน องค์กร สถาบันท้องถิ่น และชุมชน โดยสถาบันท้องถิ่นในที่นี้จะหมายถึงทัศนคติและความเชื่อ รัฐบาลท้องถิ่นและกิจกรรมทางการเมือง การศึกษาและความเชื่อด้านศาสนา การวิเคราะห์ผลกระทบจึงเป็นความพยายามที่จะคาดการณ์ผลกระทบของโครงการที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ชุมชน องค์กรชุมชน ครอบครัว และบุคคล ซึ่งเป็นกลุ่มความเสียงที่จะได้รับผลกระทบ

178274

๒
364.172
๒783๘
0๖.๔

ลักษณะความถี่ ขนาด และระยะเวลา มีดังนี้

1. ประเภทของผลกระทบ เช่น สุขุณสถานที่เคยทำ สุขุณสถานที่ดิน บ้านเรือน พืชผลการเกษตร บริการสังคมที่เคยได้รับ และสุขุณสถานวิถีการดำเนินชีวิต เป็นต้น
2. ขนาดของผลกระทบ มีตั้งแต่ผลกระทบที่มีระดับต่ำถึงผลกระทบที่มีระดับสูง
3. ระยะเวลาของผลกระทบ อาจเป็นเพียงระยะสั้นหรือระยะยาวก็ได้
4. ผลกระทบของโครงการจะมีทั้งผลกระทบทางบวกและทางลบ และมีการกระจาย

ผลกระทบที่ไม่เท่าเทียมกัน บางชุมชนและบางบุคคลอาจได้รับผลกระทบมากกว่าชุมชนและบุคคลอื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฐานการจ้างแรงงานของชุมชนที่จะเปลี่ยนแปลง หรือขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะสามารถได้รับผลประโยชน์จากโอกาสใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจากการมีโครงการหรือไม่ เพียงใด แต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ในทำนองเดียวกัน ชุมชนก็มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะทางเศรษฐกิจและอาชีพ บริการทางสังคม และการกระจายรายได้

โดยสรุป การประเมินผลกระทบทางสังคมจะพิจารณาศักยภาพผลกระทบของการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นนโยบาย แผนงาน และโครงการที่มีต่อประชาชนและชุมชนท้องถิ่น จุดเน้นของการวิเคราะห์จะอยู่ที่ประเภท ขนาด และระยะเวลาของผลกระทบ โดยเฉพาะจะเน้นให้ความสนใจไปที่การสร้างแนวคิดและการวัดผลกระทบที่มีต่อประชาชนในท้องถิ่น ครอบครัว และองค์กร เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล ธุรกิจอุตสาหกรรม และสถาบันท้องถิ่น เช่น รัฐบาลท้องถิ่น ศาสนาและการศึกษา รวมทั้งการวิเคราะห์เพื่อค้นหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขผลกระทบการติดตามผลกระทบที่คาดไว้ และการติดตามวิธีการแก้ไขผลกระทบ ข้อมูลทางสังคมที่ต้องการจึงมีทั้งข้อมูลในระดับชุมชน สถาบัน และบุคคล การประเมินผลกระทบทางสังคม จึงนำเอาองค์ความรู้และประสบการณ์อันหลากหลายจากวิทยาการสาขาต่าง ๆ มาเป็นประโยชน์ทำให้การตัดสินใจเชิงนโยบายมีแง่มุมรอบด้านมากขึ้น

แนวทางการวิเคราะห์และการประเมินผลกระทบทางสังคม ในการดำเนินงานเพื่อประเมินผลกระทบของโครงการนั้น จำเป็นต้องเริ่มด้วยการสร้างฐานข้อมูล เพื่อวัดว่าประชากรสถาบัน และบุคคลหรือครอบครัวจะตอบสนองต่อโครงการที่เสนออย่างไร การสร้างฐานข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการเข้าถึงข้อมูลก่อนที่จะมีการวางแผนโครงการและในระยะเริ่มแรกของการมีโครงการ ข้อมูลจะมีหลายประเภทและหาได้จากหลายแหล่ง ชุมชนหรือพื้นที่เป้าหมายอาจเคยมีการศึกษาวิจัยมาก่อนแล้วในอดีต ดังนั้นการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล รายงานการศึกษาวิจัย และการติดต่อกับองค์กรของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น และช่วยให้นักวิเคราะห์เกิดความคุ้นเคยกับลักษณะของโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่โครงการจากข้อมูลต่าง ๆ

ที่มีอยู่ การออกภาคสนามเพื่อสังเกตการณ์และการปรึกษาหารือกับผู้นำชุมชนและประชาชนท้องถิ่นในระยะเริ่มแรกก็เป็นสิ่งจำเป็นเช่นกัน เพื่อให้นักวิเคราะห์เห็นสภาพแท้จริงของท้องถิ่น รวมทั้งโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นจริง การวิเคราะห์ประชากรก็เป็นสิ่งจำเป็นในขั้นตอนเริ่มแรกนี้ ระเบียบวิธีการดังที่กล่าวก็สามารถนำมาใช้วัดผลกระทบต่าง ๆ ได้ เช่น ข้อมูลสำมะโนจะเป็นข้อมูลพื้นฐานต่อการวิเคราะห์ประชากรและการสร้างฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่ข้อมูลจากการสำรวจและการสังเกตการณ์ก็เป็นข้อมูลสำคัญต่อการประมาณการประชากรและผลกระทบ

1. การรวบรวมภาวะเศรษฐกิจสังคมและการวิเคราะห์ประชากร ผลกระทบต่อประชากร เกี่ยวข้องกับการวัดการเปลี่ยนแปลงในขนาดของประชากร การกระจาย และองค์ประกอบ การรวบรวมภาวะเศรษฐกิจและสังคมจะเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ รวมทั้งการประเมินผลกระทบด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น การกำหนดกลุ่มความเสี่ยง โดยทั่วไปการกำหนดผลกระทบด้านประชากรจะมีวิธีการหรือตัวแบบ ดังนี้

- 1.1 การนิยามพื้นที่ผลกระทบ เช่น หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ
- 1.2 การประมาณการประชากรในพื้นที่ผลกระทบ
- 1.3 การกระจายตัวของประชากรตามภูมิศาสตร์
- 1.4 การวัดลักษณะครัวเรือน เช่น ขนาด จำนวนคนเลี้ยงดู รายได้ของครัวเรือน การจ้างงานของคนในครัวเรือน และลักษณะการใช้จ่าย

1.5 การจ้างงานทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งรวมถึง

- 1.5.1 ความต้องการแรงงานของโครงการ
- 1.5.2 ลักษณะของแรงงานที่หาได้ในพื้นที่
- 1.5.3 อัตราส่วนการจ้างงานโดยตรงและโดยอ้อม
- 1.5.4 อัตราส่วนการจ้างงานในท้องถิ่นกับนอกท้องถิ่น
- 1.5.5 การวัดลักษณะประชากรของแรงงานที่อพยพเข้ามาในพื้นที่

ข้อมูลที่ต้องการก็สามารถหาได้จากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ การสำรวจครัวเรือน หรือหมู่บ้าน การสำมะโนประชากรระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ ข้อมูลจากหน่วยงานในท้องถิ่น เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พ่อค้าคนกลาง นายจ้าง และหน่วยงานพัฒนาชุมชน

2. การกำหนดบุคคลและกลุ่มที่มีความเสี่ยง กลุ่มความเสี่ยงสามารถกำหนดเบื้องต้นได้โดยใช้ข้อมูลสำมะโนประชากร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งอื่น ๆ ดังที่กล่าวแล้ว รวมทั้งการสังเกตการณ์ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีความสำคัญ คำตอบของหัวหน้าครอบครัวและครัวเรือนของกลุ่มนี้

สามารถวัดได้โดยการสำรวจทางสังคมและการสังเกตการณ์ การสำรวจทางสังคมและเทคนิคอื่น ๆ จะเป็นส่วนเสริมการวิเคราะห์ประชากรและการรวบรวมภาวะเศรษฐกิจและสังคม

3. ผลกระทบต่ออุปสงค์ บริการชุมชน และโครงสร้างพื้นฐาน โดยทั่วไปผลกระทบเหล่านี้จะหมายถึงผลกระทบต่อการรักษาของชุมชน ซึ่งมีจุดเน้นตั้งแต่ผลกระทบที่มีต่อโรงเรียน โรงพยาบาล สถานีอนามัย ถึงผลกระทบต่องานที่บุคคลจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและความพึงพอใจของชุมชน

4. ผลกระทบต่อสถาบันสังคมในท้องถิ่น ปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการประเมินผลกระทบทางสังคมก็คือ การวัดว่าผู้อยู่อาศัยมีความรู้สึกรู้สียงอย่างไรเกี่ยวกับโครงการที่เสนอ และการเปลี่ยนแปลงอะไรที่เขาคาดหวังไว้ การศึกษาส่วนนี้จะต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่ประชาชนคาดหวังอาจไม่เกิดขึ้น ยิ่งกว่านั้นทัศนคติและความรู้สึกนึกคิดก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ประชาชนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ และก็อาจพบว่า ผลกระทบทางลบที่คาดคิดไว้ไม่ได้เกิดขึ้น ในทางตรงข้ามผู้อยู่อาศัยอาจได้รับผลกระทบทางบวกโดยที่ไม่ได้คาดคิดไว้ก็ได้เช่นกัน

5. การแก้ไขและการติดตามผลกระทบ องค์ประกอบสำคัญของการประเมินผลกระทบทางสังคมก็คือ การพัฒนาแผนงานเพื่อแก้ไขผลกระทบ กล่าวคือ เมื่อโครงการก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ก็ต้องหาวิธีการลดผลกระทบทางลบ และวิธีการที่จะช่วยขยายผลกระทบทางบวก ผลกระทบทางลบก็อาจได้แก่ การสูญเสียทรัพย์สิน ที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน บริการสังคม และการจ้างงาน ดังนั้นการแก้ไขผลกระทบจึงมักใช้เพื่อหมายถึงการชดเชยความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับประชาชนและชุมชน การแก้ไขผลกระทบจึงเป็นกระบวนการที่จะช่วยก่อให้เกิดความเสมอภาคทางสังคม

ส่วนการติดตามก็ใช้เพื่อหมายถึงกระบวนการติดตามและประเมินผลกระทบที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

5.1 กำหนดผลกระทบที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามที่คาดคะเนไว้หรือไม่ รวมทั้งแผนงานการแก้ไขผลกระทบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพหรือไม่

5.2 ทดสอบผลกระทบที่ไม่ได้คาดคิดไว้ที่เกิดขึ้น และพัฒนาแผนงานการแก้ไขเพื่อลดผลกระทบ

จากที่กล่าวมาแล้วจึงปรากฏอย่างชัดเจนว่า โครงการนอกจากจะก่อให้เกิดผลประโยชน์และผลกระทบทางการเงินและเศรษฐกิจแล้ว ยังก่อให้เกิดผลประโยชน์และผลกระทบทางสังคมอีกด้วย ดังนั้นในการวิเคราะห์โครงการใด ๆ ก็ตาม จึงควรมีการวิเคราะห์ทางสังคม การวิเคราะห์ส่วนนี้อาจครอบคลุมถึงเรื่องการกระจายรายได้ การจ้างงาน คุณภาพชีวิตของประชาชน และ

ผลกระทบทางสังคมอื่น ๆ ความรู้และความเข้าใจที่ได้จากการวิเคราะห์ นอกจากจะนำไปสู่การปรับปรุงการออกแบบวางแผนโครงการ การคัดเลือกโครงการ และการดำเนินงานโครงการที่มีคุณภาพดีขึ้นแล้ว ยังช่วยให้การวิเคราะห์โครงการมีความละเอียดสมบูรณ์ เพราะเป็นการรวมมิติทั้งทางด้านวัตถุและมนุษย์เข้าไว้ด้วยกัน

โดยเหตุที่การประเมินผลกระทบทางสังคมจำเป็นต้องพิจารณาภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ – การเมือง สังคม – วัฒนธรรมที่เป็นบริบทของกระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายนั้น ด้วย การประเมินผลกระทบทางสังคมจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทาง ระเบียบวิธีการ ตลอดจนพัฒนาตัวแบบให้สามารถวัดปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละสังคม

การตื่นตัวและความสนใจเรื่อง SIA นี้เกิดขึ้นควบคู่ไปกับความพยายามในการเพิ่มความสามารถของกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรและการขยายตัวของอุตสาหกรรม SIA จึงเกิดขึ้นพร้อมกับการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (EIA) อย่างไรก็ตาม SIA นั้นมีจุดเน้นต่างไปจากจุดเน้นของ EIA กล่าวคือ SIA จะเน้นด้านประชากร สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวพันกับมนุษย์โดยตรง ในขณะที่ EIA เน้นด้านชีวภาพ – กายภาพของสิ่งแวดล้อมที่แม้จะรวมชุมชนมนุษย์ไว้ แต่ก็ไม่ได้มีรายละเอียดมากเท่ากับปัจจัยทางสังคมที่ SIA ให้ความสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการพนัน

จากที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นในเรื่องของแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ และการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคม จึงสามารถนำข้อมูลมาเป็นส่วนช่วยเสริมแนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของการพนันได้มากที่สุด เพราะว่าในการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องผลกระทบจากการเปิดบ่อนคาสิโนตามกฎหมายในความคิดเห็นของประชาชนเมืองพัทยานั้น เป็นการศึกษาถึงผลกระทบเชิงบวกของการพนันและผลกระทบเชิงลบของการพนัน ซึ่งผลกระทบเชิงบวกจะกล่าวถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบเชิงลบจะกล่าวถึงผลกระทบทางด้านสังคม

ในการพิจารณาถึงผลกระทบของการพนันโดยพิจารณาในเชิงคุณค่า (value) เราสามารถแยกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ผลกระทบเชิงบวกของการพนัน
2. ผลกระทบเชิงลบของการพนัน

1. ผลกระทบเชิงบวกของการพนัน ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เริ่มได้รับการยอมรับคำอธิบายในเชิงบวกยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการพนันว่า เป็นกิจกรรมยามว่างที่ถูกกฎหมาย ในสมัยหลังสงครามโอกาสสำหรับ “ผู้ใช้แรงงานที่มีฐานะ” ที่จะมีส่วนร่วมในการพนันที่ถูกจัดขึ้น ได้เพิ่ม

ขึ้นเป็นอย่างมากในหลายประเทศ พร้อม ๆ กับสถานภาพทางกฎหมายและการยอมรับจากสังคมที่เพิ่มขึ้น การพนันเริ่มไม่ถูกมองว่าเป็นปัญหาสังคมที่จะนำไปสู่ความเสื่อมทางศีลธรรมและอาชญากรรมอีกต่อไป ในมุมมองของนักคิดที่ใช้ทฤษฎีหน้าที่นิยม (functionalist) การพนันเริ่มถูกมองทั้งในแง่ที่เป็นกิจกรรมที่เป็นเครื่องมือที่นำไปสู่เป้าหมายทางเศรษฐกิจและในฐานะที่เป็นกิจกรรมทางสังคมที่แสดงออกโดยให้ความสำราญโดยตัวของมันเอง ซึ่งในอดีตก็เคยมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่า สมาชิกของสังคมชั้นสูงในสมัยทศวรรษที่สิบเก้าสามารถที่จะแสดงสถานะทางสังคมและความมั่งคั่ง โดยการใช้จ่ายเพื่อการบันเทิงในบางสิ่งบางอย่าง เช่น การพนันอย่างเปิดเผย ขณะเดียวกันนักเศรษฐศาสตร์สมัยหลังสงครามมีความเห็นร่วมกันว่า นักพนันมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอย่างมีเหตุผลในการเพิ่มความมั่งคั่งและสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของตัวเอง

ในการศึกษาผลกระทบเชิงบวกของการพนันในทางสังคมวิทยาเกิดจากความเห็นที่ว่า การพนันเปิดโอกาสให้นักเล่นได้แสดงบุคลิกที่แข็งแกร่งและความตั้งใจจะเสี่ยง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สังคมให้การยกย่องเช่นเดียวกับความกล้าหาญหรือความซื่อสัตย์ และการพนันมีข้อดีในการควบคุมศีลธรรมและการเมืองของสังคมเพราะเป็นการดกย่ำค่านิยมที่มีมาแต่เดิม ในขณะที่การพนันเป็นสิ่งที่ทดแทนความท้าทายที่หมดไปในชีวิต และยังมีหน้าที่ทางสังคมเป็นศูนย์รวมที่เป็นประโยชน์ในการพบปะสังสรรค์และการปฏิบัติตามระเบียบสังคมอีกด้วย และทางสังคมศาสตร์ยังมองผลกระทบเชิงบวกของการพนันคือ การพนันเป็นส่วนหนึ่งของการพักผ่อน (leisure) จากมุมมองนี้ การพนันเป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิงและได้รับความนิยมด้วยตัวของมันเอง ดังนั้นการศึกษาจำนวนมากมุ่งสนใจที่จิตวิทยาของการพนัน โดยพยายามศึกษาแรงจูงใจและพฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเล่น จากมุมมองนี้การเล่นพนันถือว่าเป็นกิจกรรมยามว่างที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งชดเชยมุมที่ล้นเหลือ และไม่น่าพึงพอใจของสังคมในปัจจุบัน การพนัน (เหมือนกิจกรรมสันทนาการ) จึงถูกนิยามด้วยคำว่า “เล่น” หรือ “ยามว่าง” ซึ่งอยู่ถัดจากคำว่า “งาน” หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบทางสังคม ดังนั้นกิจกรรมยามว่างเช่นการพนันจึงถือว่าเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการดำรงและรักษาคุณภาพของโครงสร้างสังคมเอาไว้ การพนันกลายเป็นประเด็นสำคัญก็เพราะลักษณะของการทำงานสมัยใหม่ทำให้คนอ่อนล้าและบั่นทอนความคิดสร้างสรรค์ของคนทั่วไป จากมุมมองนี้การพนันซึ่งแม้จะแตกต่างจากกิจกรรมยามว่างอื่น ๆ ที่มีความผิดตามกฎหมายและมีความค้างปร้อยทางสังคมก็จึงกลายเป็นกิจกรรม “ปกติ” และเข้ากันได้ดีกับการกระทำและกับสถาบันอื่น ๆ ของสังคม

จากมุมมองทางทฤษฎีจำนวนมาก นักสังคมวิทยาเสนอว่า การพนันมีบทบาททั้งเป็น “เกมของผู้ใหญ่” และเป็น “ทางระบาย” (safety valve) ของผู้ที่ต้องการหลบเลี่ยงจากภาระการ

ทำงานเป็น “การปรับตัวที่เบี่ยงเบน” สิ่งที่ไม่ดี เป็นการสร้างความแปลกใหม่ให้กับตัวเอง เป็นองค์ประกอบที่เชื่อมร้อยวัฒนธรรมของคนทำงานที่ต้องการเอาชนะการไม่มีความสำเร็จและความไม่มั่นคงในอาชีพ เป็นทางออกสำหรับนักพนันในการทดสอบโชคและฝีมือ เป็นโอกาสที่ได้ผลในการแสดงความเป็นตัวของตัวเองและความคิดสร้างสรรค์ซึ่งที่ทำงานไม่สามารถให้ได้

ความนิยมของการพนันในปัจจุบันและความตั้งใจในการเล่นของนักพนัน แม้ว่าจะเล่นเสียก็ตาม ก็ยังได้รับคำอธิบายส่วนใหญ่ในแง่ของรางวัลที่ได้รับจากการปฏิสัมพันธ์และการสังสรรค์เป็นกลุ่ม หลังสงครามโลกครั้งที่สอง คนจำนวนมากเริ่มมองว่าการพนันเป็นกิจกรรมยามว่างมากกว่าที่จะเป็นอาชญากรรมหรือสิ่งชั่วร้าย นอกจากนี้นักทฤษฎีเชิงประจักษ์ได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และผลกระทบเชิงบวกของการพนัน โดยใช้สมมติฐานซึ่งไม่ต่างไปจากผู้ที่ใช้ทฤษฎีหน้าที่นิยม (functionalist) เช่น การพนันเป็นกิจกรรมยามว่างที่สอดคล้องกับค่านิยมอื่น ๆ ทางสังคมหรือไม่ เป็นต้น บรรดาผู้ที่ใช้ทฤษฎีเชิงประจักษ์ยังได้เสนอด้วยว่าในขณะที่นโยบายการพนันใหม่เกิดจากทัศนคติของประชาคมที่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ในทางกลับกันนโยบายใหม่หรือค่านิยมใหม่ที่เกิดขึ้นก็ผลักดันให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยการพนันเป็นตัวอย่างที่ดีอันหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในสังคม เพราะในอดีตค่านิยมหลักคือ ความประหยัดซึ่งนำไปสู่การปฏิเสธตัวเองและการสะสมความมั่งคั่ง แต่ค่านิยมใหม่กลับนำสังคมไปสู่ค่านิยมแบบบริโภคนิยม และค่านิยมแบบนี้ทำให้สังคมสั่นคลอน นักวิชาการเชิงประจักษ์เห็นว่า การแทรกแซงของรัฐเป็นสิ่งที่จำเป็นในการแก้ปัญหาความไม่มั่นคงที่ไม่พึงปรารถนา แต่บทบาทของรัฐควรถูกจำกัดเพียงการปกป้องสวัสดิภาพของสังคมและเป็นตัวกลางเพื่อให้มีการแข่งขันกัน ตลอดจนรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม อย่างไรก็ตาม ความสามารถของรัฐในการดำเนินการอย่างเป็นทางการและอย่างไม่เห็นแก่ผลประโยชน์ของรัฐบาลเองก็เป็นสิ่งที่น่าสงสัยไม่น้อย เพราะรัฐเองทั้งเก็บภาษีรายได้จํานวนมหาศาลจากผู้ประกอบการ และยังเป็นผู้ผูกขาดการเป็นเจ้ามือหาขรัฐบาลอีกด้วย ดังนั้นการที่รัฐมีบทบาทและอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นในอุตสาหกรรมการพนันจึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง เพราะนักทฤษฎีเชิงประจักษ์มีความเชื่อว่า หลักการการค้าและการเมืองแบบสมดุลงานำอุตสาหกรรมการพนันไปสู่ความมีประสิทธิภาพ และมาตรฐานในการให้บริการที่มีคุณภาพในระดับสูง นอกจากนี้ความต้องการแสวงหากำไรเพียงอย่างเดียวก็เป็นกลไกที่พอเพียงแล้วในการดึงดูดให้ผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ เข้ามาแข่งขัน และป้องกันมิให้มีการได้กำไรมากเกินไปและผู้ได้รับผลประโยชน์สุดท้ายก็คือสังคม โดยผ่านการเจรจาที่ใช้เหตุใช้ผลและมีความสงบเรียบร้อย

ในช่วงทศวรรษที่ 1970 (พ.ศ. 2513) มีการศึกษาเกี่ยวกับการพนันอย่างเป็นทางการจำนวนมาก ผลการศึกษาจำนวนหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อนโยบายโดยตรง เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เกิดจากผลกระทบของการพนันที่ถูกกฎหมาย การพนันที่ถูกกฎหมายได้รับอิทธิพลจาก

สังคมและตัวแปรสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อย่างไรบ้าง หรือการพนันมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร เป็นต้น สิ่งที่สำคัญมากที่สุดก็คือ การยืนยันว่าการพนันมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายการพนันจำเป็นต้องรับรู้ โดยรัฐเองเป็นผู้ให้การสนับสนุนเพราะรัฐย่อมมีความห่วงใยในปัญหาอาชญากรรมและผลกระทบที่อาจมีต่อนโยบายด้านสวัสดิภาพและสังคม แต่รัฐเองเริ่มให้ความสำคัญกับการวิจัยหลังจากที่ปรากฏว่าการพนันที่ผิดกฎหมายได้มีการขยายตัวออกไปเป็นอย่างมาก ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ารัฐมีความห่วงใยต่อปัญหาการพนัน เช่น กรณีที่รัฐเกิดความสงสัยว่ายังควรที่จะห้ามการพนันต่อไปอีกหรือไม่ หรือสงสัยว่าสังคมได้รับอะไรตอบแทนจากใช้เงินจำนวนมากในการปราบปรามการพนันที่ผิดกฎหมาย

กล่าวโดยสรุปแล้ว การพนันที่ถูกกฎหมายมีการจัดรูปแบบคล้ายคลึงกับการทำธุรกิจ โดยมีลักษณะองค์กรและเป้าหมายทางการค้าเหมือนกับในอุตสาหกรรมอื่น ๆ การศึกษาส่วนใหญ่พบความจริงที่ว่า การพนันถูกกระตุ้นโดยบริษัทและหน่วยงานของรัฐ จนกระทั่งมันกลายเป็นอุตสาหกรรมข้ามชาติที่ดำเนินการภายใต้ระบบที่มีความสลับซับซ้อนระหว่างชาติและวัฒนธรรมโลก และเป็นการผสมผสานคานาโนที่ถูกกฎหมายเข้ากับการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

ฝ่ายที่สนับสนุนให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายได้สรุปถึงผลกระทบ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้เข้ารัฐ มีบุคคลบางกลุ่มคิดว่าควรจะให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะเมื่อการพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว การพนันจะมีกฎหมายเข้าคุ้มครอง มีกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง และรายได้ที่เกิดจากการเล่นการพนันก็จะตกเป็นของรัฐอย่างมีระเบียบแบบแผน (Gardiver, 1975, pp. 82- 83) ตัวอย่างเช่น ล็อตเตอรี หรือ ค่าใบอนุญาตเล่นการพนัน ไร่ต่าง ๆ สามารถนำรายได้เข้ารัฐปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก การเปิดบ่อนให้ถูกกฎหมายจะทำให้รัฐเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งเงินจำนวนนี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและใช้ในการสร้างงานได้

2. เพื่อเป็นการสกัดกั้นการพนันที่ผิดกฎหมายมีปัจจัยหลายอย่างที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ การพนัน จนทำให้น่าเชื่อว่าการพนันเป็นเรื่องใหญ่โตเกินความสามารถที่แก้ไขได้ เป็นสิ่งที่สอดแทรกอยู่ในโครงสร้างของสังคม และฝังลึกลงไปโครงสร้างเหล่านั้น การจะเปลี่ยนแปลงหรือล้มเลิกจึงทำได้ยาก (ชาญคณิต ก. สุริยะมณี, 2524, หน้า 35) ถือได้ว่าการพนันเป็นแนวโน้มที่เป็นสากลดังกล่าวนั้นแล้ว และยังเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจผู้ที่เข้าไปเล่นด้วย ดังนั้นแม้จะไม่เปิดให้มีการเล่นการพนันอย่างถูกกฎหมาย ก็จะต้องมีประชาชนอีกเป็นจำนวนมากลักลอบเล่นการพนันอยู่ จึงสมควรที่จะให้มีการเล่นการพนันโดยถูกกฎหมายเพื่อลดปัญหาการลักลอบเล่นการพนันที่ผิด

กฎหมายให้หมดไป และสามารถควบคุมการเล่นการพนันได้อย่างรัดกุมและใกล้ชิดยิ่งขึ้นทั้งยัง
ขจัดการเอารัดเอาเปรียบในการเล่นการพนันได้ด้วยทางหนึ่ง

3. เพื่อเป็นการเพิ่มสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและลดปัญหาคนว่างงาน ความเชื่อว่าการพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเฉพาะการพนันในสถานคาสีโนจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะ
เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว และเป็นการเพิ่มธุรกิจของสังคมให้เพิ่มมากขึ้นด้วย กล่าวคือ เมื่อมี
นักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมากจะทำให้ระบบเศรษฐกิจในบริเวณนั้นดีขึ้น เนื่องจากการขยายตัว
ด้านธุรกิจการค้า ธุรกิจด้านสถานบริการต่าง ๆ เช่น ในดัลลาส ภัตตาคาร สถานบริการอาบอบ
นวด ร้านตัดผม คอฟฟี่ชอป ฯลฯ นอกจากนี้การจัดตั้งสถานคาสีโนยังก่อให้เกิดผลดีทางด้าน
เศรษฐกิจอีกทางหนึ่งคือ จะเป็นการลดปัญหาคนว่างงานได้ ในขณะที่ประเทศไทยกำลังประสบ
กับปัญหาคนว่างงานอยู่ในขณะนี้ อย่างน้อยตำแหน่งต่าง ๆ ในสถานคาสีโนย่อมจะเปิดรับคนที่
ว่างงานเหล่านี้ได้ และคนที่ว่างงานยังสามารถที่จะหางานทำได้ตามสถานบริการต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้
เคียงกับคาสีโนนั้น ๆ ตัวอย่างเช่นกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกา แม้แต่ในเมืองที่แห้งแล้งในรัฐ
เนวาดา เงินเป็นจำนวนพัน ๆ ล้านดอลลาร์ได้ถูกนำไปลงทุนทางด้านธุรกิจการพนัน ภัตตาคาร
ความสะดวกทางการคมนาคม และทางด้านบริการทั้งหลาย การลงทุนอย่างมหาศาลในธุรกิจ
ประเภทนี้เป็นการสร้างรายได้จำนวนมากมายให้แก่รัฐ

4. การทำบ่อนให้ถูกกฎหมายจะเป็นการลดอิทธิพลของบรรดาผู้มีอิทธิพล ดำรง
ข้าราชการ และกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์จากบ่อนผิดกฎหมายในปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมตำรวจ
นักการเมืองที่ดี มิให้ได้ใช้อำนาจอิทธิพลในการแสวงหาผลประโยชน์จากบ่อนไปใช้เพื่อความ
เจริญก้าวหน้าของตน และการเข้าสู่อำนาจรัฐเพื่อคุ้มครองและขยายกิจการบ่อนผิดกฎหมายจน
กลายเป็นธุรกิจการเมืองควบคู่กับธุรกิจการพนันซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศ

5. รัฐไม่สูญเสียเงินออกนอกประเทศเป็นการลดการรั่วไหลของเงินที่ออกไปยังบ่อนในต่าง
ประเทศและยังมีเงินตราต่างประเทศไหลเข้ามาอีกด้วย เป็นการสกัดกั้นการฟอกเงินและลดปัญหา
อาชญากรรมได้

6. เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมก้าวไกลเกินกว่าการปราบปรามจะทำได้ ถ้าเปิด
บ่อนถูกกฎหมายจะสามารถตรวจสอบและควบคุมได้ คนเข้าบ่อนได้อย่างปลอดภัย ไม่ต้องหลบ
ซ่อนไปเล่นบ่อนที่ผิดกฎหมายและไม่ออกนอกประเทศ บ่อนจะไม่เป็นมูมมิดที่เป็นแหล่งกบดาน
ของคนร้ายอีกต่อไป

7. กรณีบ่อนผิดกฎหมาย ธุรกิจการเมืองยังอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปการเมือง
การพัฒนาและการจัดระเบียบสังคม ถ้าผู้ปราบปรามมิได้ทำจริงแต่กลับสนับสนุนหรือละเว้นบ่อน
จึงสามารถขยายกิจการและอยู่ได้อย่างเจริญเติบโต เนื่องจากการแสวงหาประโยชน์จากบ่อนผิด

กฎหมายผลกระทบเชิงลบของการพนัน การวิจัยจำนวนมากในการยอมรับเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบของการพนันและการมีกฎหมายห้ามการพนันที่ได้ปรากฏขึ้นในโลกตะวันตกสมัยก่อนสงคราม มีการเสนอปัญหาเชิงลบจาก 2 ทศนะที่สำคัญคือ

2.1 นักอนุรักษ์นิยมเห็นว่า เนื่องจากการพนันแตกต่างจากกิจกรรมยามว่าง (leisure) อื่น ๆ ในแง่ของศีลธรรมและจรรยาบรรณ พวกเขาจึงตั้งสมมติฐานว่าการพนันเป็นหรืออย่างน้อยที่สุดก็มีศักยภาพที่จะเป็น “ปัญหาสังคม” ซึ่งจำเป็นต้องมีการควบคุม การนำเสนอการพนันในเชิงลบและในเชิงตำหนิ ตลอดจนการยอมรับการอ้างของรัฐที่มีอำนาจและเครื่องมือดำเนินการในการกำหนดเนื้อหาและขอบเขตของการพนันในสังคม ล้วนอยู่บนพื้นฐานทางความคิดร่วมกันเกี่ยวกับผลเสียที่เป็นไปได้จากการพนัน จุดกำเนิดของการประณามการพนันอย่างกว้างขวางเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนแต่ที่สำคัญน่าจะมาจากการความเชื่อทางศาสนา

วิธีศึกษาแบบนี้มาจากความคิดที่ยึดถือกันอย่างกว้างขวางสมัยหลังสงครามซึ่งเป็นระยะที่มีการสร้างอุตสาหกรรมใหม่ที่ดีว่า การพนันเป็นความพยายามของนักพนันที่จะหาเงินอย่างง่าย ๆ ดังนั้น การพนันจึงเป็นการปฏิเสธจริยธรรมการทำงานและคุณค่าการผลิต เช่น การแยกแยะทางความคิดระหว่างการพนันและการเฝ้ากำไรในตลาดหุ้นหรือการลงทุนประกันภัยอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจที่เป็นปทัฏฐานเกี่ยวกับการพนันว่าเป็นการหลบเลี่ยงหน้าที่ทางเศรษฐกิจที่มีประโยชน์

แนวคิดนี้ยังส่งเสริมสมมติฐานที่ถือว่าการพนันเป็นพฤติกรรมที่ทำร้ายตัวเองอย่างไม่มีเหตุผล และนำไปสู่ปัญหาทางการเงินทั้งระดับบุคคลและสังคม เช่นเดียวกับที่การศึกษาทางสังคมศาสตร์ที่ถือว่าการพนันเป็นการทำร้ายความเป็นมนุษย์และสังคม นอกจากนี้ นักจิตวิทยาและนักจิตบำบัดก็มีบทบาทสำคัญในการเสนอว่า มีนักพนันส่วนหนึ่งที่ติดการพนันจนประสบความยุ่งเหยิงหรือทำความเสียหายต่อบุคคล ครอบครัว และหน้าที่การงาน

2.2 นักปฏิรูปสังคม ศึกษาการพนันและผลที่ตามมาภายใต้กรอบของศีลธรรมซึ่งสะท้อนความหมายของการพนันตามกฎหมายและความพยายามในการกีดกันในขณะนั้น ดังนั้น การตีความหมายของการพนันทั้งทางกฎหมายและการเมือง รวมทั้งผลที่ตามมาในแง่ของความไม่สงบเรียบร้อยจึงแฝงอยู่ในการวิเคราะห์ของพวกเขา พวกเขาอาศัยการเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดทางสังคมวิทยา การใช้เหตุผล และการควบคุมทางสังคมของนโยบายปัจจุบันเป็นพื้นฐานการเสนอแนวคิดการพนันที่ถูกหรือผิดกฎหมาย ความผิดปกติ และพฤติกรรมที่ปกติ ความเห็นที่สำคัญเกี่ยวกับการพนันก็คือ การรับรองรัฐที่มีความเป็นอิสระว่าเป็นกลไกที่เหมาะสมในการควบคุม พวกเขาถือเป็นจริงเลยว่า การแทรกแซงของรัฐในการจำกัดรูปแบบการพนันว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อ

สังคมโดยรวม สิ่งนี้แสดงให้เห็นจากงานศึกษาทางสังคมวิทยาที่ถือว่าการพนันเป็นความเบี่ยงเบนหรือเป็นอาชญากรรม

กล่าวโดยสรุปแล้ว การพนันเป็นสิ่งคุกคามคุณภาพของสังคม จากผลการศึกษาเป็นจำนวนมากยอมรับสมมติฐานทางกฎหมายที่ถือว่าการพนันเป็นสิ่งชั่วร้าย ซึ่งหากปราศจากการควบคุมก็จะมีผลเสียต่อสังคมโดยรวม

ฝ่ายคัดค้านได้นำเสนอผลกระทบเชิงลบของการเปิดบ่อนการพนันตามกฎหมาย ดังนี้

1. การพนันเป็นสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในชาติ โดยที่ประเทศไทยเป็นเมืองพุทธศาสนา การที่จะยอมรับให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายจึงเป็นสิ่งที่ขัดแย้งต่อหลักศาสนาอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสังคมไทยแต่ดั้งเดิมนั้น มีความคิดต่อต้านในเรื่องนี้ค่อนข้างรุนแรงมาก ผู้ที่เล่นการพนันจะถูกสังคมรังเกียจ ถูกมองว่ามีความประพฤติเสียหาย และไม่พึงคบหาสมาคมด้วย

การพนันเป็นช่องทางของความเสื่อม ทางแห่งความพินาศ เหตุย่อยับแห่งโลกทรพย์ เมื่อติการพนันมีโทษ 6 ข้อ คือ (พระราชกรณีย, 2520, หน้า 117)

1. เมื่อชนะย่อมก่อเวร
2. เมื่อแพ้ก็เสียทรัพย์ที่เสียไป
3. ทรัพย์หมดไป ๆ เห็นขัด ๆ
4. เข้าที่ประชุมเขาไม่เชื่อถ้อยคำ
5. เป็นที่หมิ่นประมาทของเพื่อนฝูง
6. ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของผู้ที่จะหาคู่ครองให้ลูกของเขา เพราะเห็นว่าจะเลี้ยงลูกเมีย

ไม่ไหว

2. การพนันก่อให้เกิดกลุ่มอิทธิพลและปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ ตามมาภายหลัง การพนันนั้นจำเป็นต้องการเอาทรัพย์สินเป็นเดิมพัน ผู้แพ้การพนันย่อมเสียทรัพย์ เมื่อเสียทรัพย์แล้วย่อมเกิดความเสียหาย อาจสามารถกระทำได้ทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ทรัพย์คืนมา จึงอาจประกอบอาชญากรรมขึ้นได้ นอกจากนี้ในการเล่นการพนันยังอาจมีการใช้วิธีการคดโกงต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งชั่วร้ายให้มีการขัดใจกันระหว่างผู้เล่นได้ จึงสามารถเป็นเหตุให้อาชญากรรมเกิดขึ้นตามมาได้ เช่น การเสียชีวิตของนายบัญชา ทิพย์รักษ์ หรือ “ดีอูคร” เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2538 ที่ถนนเพชรบุรี - กรุงเทพฯ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตรวจสอบประเด็นในการเสียชีวิตเนื่องจากการที่นายบัญชาได้เดินทางไปเล่นการพนันยังบ่อนการพนันที่เมืองเพิร์ธ ประเทศออสเตรเลีย และลาสเวกัส สหรัฐอเมริกา และเสียพนันจำนวนมากและมีการผัดผ่อนหนี้สินกันจนเกินกำหนดเวลาและเป็นชนวนในการเสียชีวิตดังกล่าว (มติชนสุดสัปดาห์, 2538, หน้า 88) การหายสาบสูญของ พันตรี

เฟื่อง เลขจารุวัตร กับพวก อันเนื่องมาจากการขัดแย้งในวงการพนัน กรมตำรวจได้สังเกตเห็นถึงผลกระทบของการพนันอันเป็นสาเหตุในการก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย จึงได้มีคำสั่งกรมตำรวจที่ 1032/2536 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2536 วางหลักเกณฑ์การปฏิบัติและพิจารณาข้อบกพร่องของข้าราชการตำรวจที่ปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันและแหล่งอบายมุขที่ผิดกฎหมายต่าง ๆ

3. การพนันเป็นสิ่งมอมเมาประชาชนทำให้คนจนยิ่งจนลง แนวความคิดในเรื่องการพนันเป็นสิ่งมอมเมาประชาชนนั้น มีคนเป็นจำนวนมากที่มีแนวความคิดในลักษณะเช่นนี้ โดยเฉพาะคนที่มีการศึกษาระดับสูงมีความเห็นว่า โอกาสของผู้ที่เล่นการพนัน หรือความเป็นไปได้ของผู้เล่นการพนันที่จะร่ำรวยจากการเล่นนั้นมีน้อยมาก ตรงกันข้ามผู้ที่เล่นจะเป็นฝ่ายเสียมากกว่า อย่างเช่นการทอดลูกเต๋า โอกาสที่จะถูกเลข 1 ตัวในจำนวนเลข 6 ตัว มีโอกาสถูกเพียง 1 ใน 6 เท่านั้น แต่ลูกเต๋าที่ใช้เล่นไฮโลว์มีถึง 3 ลูก โอกาสที่จะถูกจึงยากขึ้นไปอีก เป็น 1 ใน 36 ทุกคนยอมรับว่า ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์เสมอไปก็หาไม่ บางครั้งผู้ที่เป็เจ้ามือก็สามารถล้มละลายได้ ถ้าหากฝ่ายลูกค้าถูกเป็นจำนวนมาก ๆ การพนันจึงขึ้นอยู่กับจังหวะและโอกาสของความเป็นไปได้ สังคมไทยจึงเห็นว่าคนที่จนอยู่แล้วเมื่อเข้าไปเล่น การพนันยิ่งทำให้จนลง เพราะโอกาสที่คนจะได้มีน้อย เมื่อคนเสียก็จะต้องติดตามเล่นเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนเสียไปคืนมา เมื่อเกิดการเสียมากขึ้นก็จะเกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีก เช่น การหยิบยืมและการลักขโมย ทั้งการพนันเป็นสิ่งที่มิได้มีลักษณะจูงใจ เมื่อเล่นครั้งแรกเป็นฝ่ายได้ ก็จะต้องหาทางเล่นในครั้งต่อไป เพื่อให้ได้จำนวนมากขึ้น แต่โอกาสที่จะเสียนั้นมีมาก และการเล่นหุนก็ตามถึงจะเป็นเรื่องที่ถูกต้องกฎหมาย แต่ก็มีคนเล่นจำนวนมากที่ขายบ้าน ขายที่ดิน และมีหนี้สิน ไม่อาจกลับตัวกลับใจได้ (เนชั่นสุดสัปดาห์, 2538, หน้า 63) ลักษณะของการพนันจึงเป็นลักษณะที่มอมเมาประชาชน

4. เกรงว่าคนไทยจะเล่นการพนันมากขึ้น ผลกระทบที่ตามมาคือ คนเล่นการพนันจะไม่สนใจการประกอบอาชีพ เพราะเขาแต่เล่นการพนัน ปัญญาสังคมอื่นๆ จะตามมา ครอบครัวจะแตกแยก ศีลธรรมของสังคมเสื่อมทรามลง คนรวยจะรวยขึ้น คนจนจะจนลง คนจะมีหนี้สินจากการกู้ยืมไปเล่นการพนันมากขึ้น

5. การเปิดบ่อนให้ถูกต้องกฎหมายจะไม่สามารถแก้ไขบ่อนเถื่อนให้หมดไปได้ รัฐบาลอาจจะเก็บภาษีจากบ่อนถูกต้องกฎหมายได้ แต่บ่อนเถื่อนจำนวนมากก็ยังคงมีอยู่ต่อไปและอาจเพิ่มมากขึ้น รัฐจะได้ประโยชน์จากภาษีมีรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่ผลเสียต่อสังคมจะสูงกว่ารายรับของรัฐบาล ซึ่งไม่ก่อให้เกิดผลผลิตทางเศรษฐกิจ

6. การเปิดบ่อนอย่างถูกกฎหมายโดยมีมาตรการกีดกันคนจนหรือเยาวชนไม่ให้เข้าบ่อน จะไม่มีผลและประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ เพราะขณะนี้ปัญหาสังคมมากอยู่แล้ว ถ้าเปิดบ่อนจะซ้ำเติมให้ปัญหาเลวร้ายลงอีก

องค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องบ่อนกาสิโน

สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2542, หน้า 18 – 30) ได้กล่าวไว้ว่า สถานกาสิโน (casinos) ที่เรียกกันอย่างเป็นทางการว่า สถานการพนัน (house of gambling) เป็นสถานประกอบการที่เสนอสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการละเล่นเพื่อเป้าหมายการพนัน นับตั้งแต่การเล่นไพ่ การเล่นเกมเต๋า ไปจนถึงการ เล่นรูเล็ตและสล็อตแมชชีน การเล่นเกมพนันในกาสิโนส่วนใหญ่มักมีอยู่ด้วยกัน 6 ประเภท ซึ่งสถานประกอบการเป็นเจ้ามือ และโอกาสที่ผู้เล่นจะชนะก็มีเพียงเล็กน้อย การเล่นเกมพนันทั้ง 6 ประเภท ได้แก่ อเมริกันรูเล็ต (american roulette) บัคคารา (baccarat) แบล็คแจ็ค (blackjack) แครพส์ (craps) เฟรนช์ รูเล็ต (french roulette) และปุนโต บังโก (punto banco) อย่างเช่น ในประเทศอังกฤษ รัฐสภาเห็นว่าการพนัน (สถานกาสิโน สโมสรร บิงโก และตู้พนัน) ควรมีการกำกับและดูแลอย่างเข้มงวดเพื่อประโยชน์ของสาธารณะชน ดังนั้นจึงได้มีการออก พ.ร.บ การพนันปี 1968 ซึ่งเป็นระบบการกำกับดูแลและควบคุมการพนันขึ้น พ.ร.บ การพนันปี 1968 ทำให้อำนาจทางกฎหมายมีเอกภาพอย่างเพียงพอที่จะรักษาความเรียบร้อยให้กับ การพนันเชิงพาณิชย์ รวมทั้งสถานกาสิโนที่จะบรรลุความสำเร็จเป้าหมาย นับตั้งแต่ปี 1970 เป็นต้นมา อุตสาหกรรมกาสิโนของสหราชอาณาจักรก็มีชื่อเสียงในระดับโลก ในเรื่องของความซื่อสัตย์ ความมีประสิทธิภาพ และการมีมาตรฐานการดำเนินงานกิจการที่สูง

The Ritz เป็นสโมสรรแห่งหนึ่งตั้งอยู่กลางกรุงลอนดอน สโมสรรแห่งนี้จัดห้องสำหรับสมาชิกอย่างสวยงาม ผู้ที่จะเข้าไปเล่นพนันต้องสมัครเป็นสมาชิกก่อน และต้องมีผู้รับรองที่เชื่อถือได้ สโมสรรไม่เน้นจำนวนสมาชิกมาก แต่เน้นที่จะรับสมาชิกที่มีรายได้นั้น สโมสรรกล่าวอ้างว่าเน้นลูกค้าในประเทศเป็นหลัก และเน้นให้สมาชิกมาพักผ่อนหย่อนใจด้วยการดื่มและรับประทานอาหารฟรี สมาชิกสามารถเลือกเครื่องดื่มราคาแพงทุกชนิดตามต้องการ ทั้งไวน์ แชมเปญ เบียร์ และเหล้า ฯลฯ ไวน์ที่เลือกสรรมาให้สมาชิกเป็นไวน์ระดับยอดเยี่ยมทั้งสิ้น ผู้ให้บริการ เป็นผู้ที่ได้รับใบประกาศนียบัตรรับรองว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องไวน์จริง อาหารที่ให้บริการแก่ลูกค้ามีอาหารคุณภาพยอดเยี่ยมจากทั่วโลก คืออาหารไทย จีน อิตาลี ฝรั่งเศส และมุสลิม ฯลฯ สำหรับลูกค้าชาวไทย ทางสโมสรรได้จ้างพ่อครัวฝีมือดีและบริกรชาวไทยเพื่อลูกค้าชาวไทยโดยเฉพาะ

The Ritz มีโต๊ะการพนันราว 15 ถึง 20 โต๊ะ นับว่าเป็นสถานกาสิโนขนาดเล็กค่อนข้างเล็ก สโมสรรแบ่งห้องสำหรับการพนันออกเป็น 3 ระดับคือระดับสมาชิกทั่วไป ระดับกลางและระดับ

พิเศษ (ห้อง VIP) จำนวนสมาชิกที่เข้าไปเล่นการพนันมีไม่มากนัก ในวันธรรมดาจะมีสมาชิกเข้าไปเล่นเฉลี่ย 20 ถึง 30 คนต่อคืน ในวันศุกร์และเสาร์อยู่ในราว 40 ถึง 50 คนต่อคืน สำหรับสมาชิกที่พักโรงแรม สโมสรจะให้บริการรับและส่งสมาชิกด้วยรถเก๋งราคาแพงถึงโรงแรม ในห้องพิเศษสำหรับสมาชิกวีไอพี มีเกมให้เล่นเพียง 3 ประเภท คือแบล็คแจ็ค บัคคารา และรูเล็ต มีการกำหนดวงเงินขั้นต่ำในการแทงแต่ละครั้ง โดยสมาชิกที่เป็นคนไทยจะแทงอยู่ในระดับเดียวกับบ่อนขนาดใหญ่ในกรุงเทพฯ คือระหว่าง 1 แสน ถึง 1 ล้านบาทต่อครั้ง ผลกำไรและขาดทุนต่อคืนของสมาชิกแต่ละคนอยู่ระหว่าง 1 ถึง 10 ล้านบาทต่อคืน สโมสรแห่งนี้เป็นที่พึงพอใจของสมาชิกที่เป็นคนไทยอย่างยิ่งเพราะบรรยากาศ คนเข้ามาเล่นน้อย มีความเป็นส่วนตัว การบริการยอดเยี่ยมสามารถสั่งอาหารได้ทุกชนิดตามที่ต้องการ และมีธนาคารไว้ออนเงินอยู่ภายในสโมสร และเกือบทั้งหมดคือนักธุรกิจ

และที่ Victoria Sporting Club สถานคาสีโนที่ใหญ่ที่สุดในเกาะอังกฤษ พบว่าโต๊ะการพนันมีเพียง 34 โต๊ะ ถือได้ว่ามีขนาดเล็ก สโมสรแห่งนี้มีสมาชิกมาก ประมาณ 200 ถึง 300 คนต่อคืน สาเหตุที่คาสีโนอังกฤษมีขนาดเล็กและคนเข้ามาเล่นน้อย เพราะกฎหมายห้ามการโฆษณาสถานคาสีโน รวมทั้งมีการจำกัดพื้นที่ที่รัฐบาลจะอนุญาตให้เปิดสถานคาสีโนด้วย สโมสรแห่งนี้มีสมาชิกราว 4,000 คน และมีสมาชิกเข้ามาเล่นเฉลี่ย 40 ถึง 50 คนต่อคืน ให้บริการอาหารด้วยครัว 6 ประเภท หนึ่งในประเภททั้งหมดคือครัวไทย ซึ่งมีพ่อครัวไทยเป็นคนปรุงอาหารให้แขกเลือกรับประทานนอกเหนือจากอาหารจีน ญี่ปุ่น อินเดีย ฝรั่งเศส และอิตาลี

อุตสาหกรรมคาสีโนในออสเตรเลียจะกล่าวถึงเพียง 2 รัฐ คือรัฐแทสเมเนียและรัฐวิกตอเรีย เนื่องจากแทสเมเนียเป็นรัฐแรกของออสเตรเลีย ที่สามารถทำให้สถานคาสีโนกลายเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมายได้สำเร็จ ส่วนรัฐวิกตอเรียเป็นรัฐที่มีอุตสาหกรรมการพนันค่อนข้างใหญ่โตมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจคาสีโน

รัฐแทสเมเนียจะออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจคาสีโนที่เป็นธุรกิจเอกชนเท่านั้น สถานคาสีโนจะเปิดให้เล่นเกมประเภทที่ได้รับอนุญาตและต้องจัดให้เล่นในบริเวณของสถานคาสีโนที่ได้รับอนุญาต เกมที่ได้รับอนุญาตให้เล่นในสถานคาสีโน ได้แก่ แบล็คแจ็ค (competition blackjack) รูเล็ต (roulette) คอมเพทิชัน รูเล็ต competition roulette) บัคคารา (baccarat) มินิไดซ์ (mini-dice) โฟว์ การ์ด สตั๊ด โป๊กเกอร์ (five-card stud poker) คาริบเบียน สตั๊ด โป๊กเกอร์ (caribbean stud poker) คีโน (keno) เฟดเดรอล วีล (federal wheel หรือ similar to the money wheel) เฟดเดรอล โป๊กเกอร์ (federal poker) คอมเพทิชัน โป๊กเกอร์ (competition poker) ไพโกว (a chinese game of pai gow) ทู อัพ แอนด์ ไดซ์ เรส (two-up and dice race หรือ a horse racing game) ตู้พนัน (gaming machines) และแจ็กพ็อต (jackpots) สถานคาสีโนในรัฐแทสเมเนีย

ต้องกำหนดวงเงินที่จะแทงขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ที่โต๊ะการพนันให้ชัดเจน กฎเกณฑ์และรายละเอียดของการจ่ายค่าตอบแทนของเกมแต่ละประเภทจะต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้วย

แนวความคิดของการบริหารสถานคาสิโนของรัฐแทสมเนีย ก็คือการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ควบคู่ไปกับการจัดหาความสนุกสนานอย่างหลากหลายที่สุดให้แก่แขกและผู้ที่มาใช้บริการ Wrest Point Hotel Casino เป็นโรงแรมใหญ่และหรูหราที่สุด อยู่ทางภาคใต้ของรัฐแทสมเนีย โรงแรมตั้งอยู่บนทัศนียภาพที่สวยงามมาก อยู่ติดกับแม่น้ำ (Derwent river) เป็นโรงแรมนานาชาติระดับห้าดาว มีห้องประชุมขนาดใหญ่ และเป็นศูนย์กลางของการบันเทิง ชั้นล่างสุดของโรงแรมเป็นสถานคาสิโน เลานจ์ ห้องประชุม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ อาทิเช่น ไนต์คลับ 2 แห่ง ห้องเล่นการพนันส่วนตัว ดิสโก้เธค บาร์ 4 แห่ง ภัตตาคาร หมุน ภัตตาคาร หมุน ภัตตาคาร อาหารเอเชีย คอฟฟี่ช็อป ร้านทำผม และสระว่ายน้ำ 2 แห่ง ฯลฯ ที่ห้องพนันมีโต๊ะคาสิโน 22 โต๊ะ แบ่งเป็นโต๊ะธรรมชาติ 14 โต๊ะ และโต๊ะวีไอพีอีก 8 โต๊ะ มีตู้พนัน 615 เครื่อง และทีโงเกม 1 เครื่อง ผู้ที่เข้ามาเล่นไม่ต้องสมัครเป็นสมาชิกหากมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี

คาสิโนและตู้พนันไฟฟ้าในรัฐวิกตอเรีย ก่อนปี 1992 รัฐวิกตอเรียมีอุตสาหกรรมการพนันอยู่แล้ว เช่น การแข่งม้า ลีดเดอร์ บิงโก และช่องนำโชคหรือล็อกกีเอนเวลอพส์ ฯลฯ แต่สถานการณ์ของอุตสาหกรรมการพนันในรัฐได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญ ตั้งแต่ปี 1992 เป็นต้นมา เมื่อรัฐอนุญาตให้เปิดตู้พนันไฟฟ้า (electronic gaming machines) และคาสิโนขึ้น

คราวน์คาสิโนเปิดดำเนินการครั้งแรกที่ World Trade Center และเป็นที่ตั้งของห้องประชุม สำนักงานโรงแรมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จำนวนมาก ที่ตั้งชั่วคราวนี้มีตู้พนันอยู่ 2 ชั้น คิดเป็นพื้นที่ราว 8,000 ตารางเมตร คราวน์คาสิโนมี 194 โต๊ะ และ 16 เกม คือ แบดเจอร์ รูเล็ต บัคครา ทูอัฟไดซ์ แครพส์ บิ๊กวิล มินิไดซ์ จิกโบ ไพโกว์ และคาริบเบียน สดัดโปกเกอร์ คาสิโนแห่งนี้ยังมีตู้พนันไฟฟ้าอีก 1,300 ตู้ ภายใน World Trade Center Complex มีภัตตาคาร 4 แห่งที่อยู่ในสถานการพนัน มีบาร์ 6 แห่ง มีโรงแรมระดับ 4 ดาว ที่จอดรถ 2,400 คัน และที่จอดรถสำรองอีก 1,000 คัน

ตัวเลขของทางการระบุว่า มีลูกค้าเข้าไปในสถานคาสิโนแห่งนี้เฉลี่ยวันละ 18,000 ถึง 20,000 คน และอาจถึง 30,000 คนในวันที่มีธุรกิจดี

เมื่อคราวน์คาสิโนเปิดดำเนินการที่อาคารถาวรในปี 1997 Crown Entertainment Complex ประกอบด้วยห้องประชุม โรงแรม ร้านค้าปลีก และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ คาสิโนแห่งนี้มีโต๊ะพนันจำนวน 337 โต๊ะ มีเกม 18 ประเภทให้เลือกเล่น มีตู้พนันไฟฟ้าจำนวน 2,500 ตู้ และมี 168 เกมให้เลือก มีห้องพิเศษที่ชื่อว่า The Mahogany Room ที่มีโต๊ะพนัน 50 โต๊ะ และมีตู้พนันไฟฟ้า 20 ตู้

คอมเพล็กซ์แห่งนี้มีโรงภาพยนตร์ 14 แห่ง สามารถจุคนได้ 2,500 คน มีร้านค้าปลีกระดับนานาชาติ 34 ร้าน มีห้องบอลรูม ห้องประชุม และห้องจัดคอนเสิร์ต มีห้องประชุมใหญ่ขนาด 900 คน มีบาร์ไนท์คลับ เกลนจ์ ดิสโก้เธค โรงแรมระดับ 5 ดาวขนาด 500 ห้อง มีบาร์จำนวน 17 แห่งที่อยู่ในคาสีโนและในคอมเพล็กซ์ รวมทั้งภัตตาคารอีกจำนวน 35 แห่ง

อุตสาหกรรมการพนันในออสเตรเลีย เป็นอุตสาหกรรมที่มีเงินทุนหมุนเวียนสูง มีกำไรสูง และสามารถสร้างรายได้แก่รัฐบาลมาก แรงจูงใจของรัฐบาลในการแปรรูปกิจการคาสีโนจากที่เคยเป็นสิ่งผิดกฎหมายให้กลายเป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย เป็นแรงจูงใจทางด้านการเศรษฐกิจ คือ เพื่อต้องการรายได้ มุ่งให้เกิดการขยายตัวทางด้านการเศรษฐกิจ และส่งเสริมการจ้างงาน เป็นต้น

รัฐบาลออสเตรเลียพยายามควบคุมผลกระทบทางด้านลบจากสถานคาสีโนด้วยการใช้พระราชบัญญัติควบคุมการพนัน การใช้คณะกรรมการควบคุมการพนัน และการใช้นโยบายหนึ่งรัฐหนึ่งสถานคาสีโน ซึ่งรัฐบาลเชื่อว่าการมีสถานคาสีโนเพียงแห่งเดียวแต่ละรัฐจะทำให้การควบคุมคาสีโนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์กับลูกค้ามากที่สุด ผลกระทบด้านลบจากคาสีโนต่อสังคมโดยส่วนรวมของออสเตรเลียจะสูงกว่าในอังกฤษ เนื่องจากคาสีโนของออสเตรเลียอยู่ภายในบริเวณที่เป็นสถานที่พักผ่อนและสถานบันเทิง และรัฐบาลอนุญาตให้คาสีโนสามารถโฆษณาต่อสาธารณชนได้โดยทั่วไป

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาญคณิต ก. สุริยะมณี (2524) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานคาสีโนในประเทศไทย โดยศึกษาจากวุฒิสมาชิกและสภาผู้แทนราษฎร พบว่า การจัดตั้งสถานคาสีโนในประเทศไทยมีแนวโน้มที่เป็นไปได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจากวุฒิสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดตั้งสถานคาสีโนขึ้นในประเทศไทยมีผลเสียมากกว่าผลดี นอกจากนี้ยังพบว่า การศึกษา อาชีพ และประเภทของสมาชิก ภูมิภาคที่ได้รับการคัดเลือกและเลือกตั้ง ประสพการณ์ การเล่นเกมการพนันที่แตกต่างกันก่อให้เกิดทัศนคติของวุฒิสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผันแปรไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สังจิต พิริยะรังสรรค์ และคณะ (2544) พบว่า จนกระทั่งถึงขณะคนไทยจำนวนมากยังไม่เห็นด้วยกับการเปิดบ่อนคาสีโน ความกลัวและความวิตกต่อนโยบายเปิดสถานคาสีโนในที่ถูกกฎหมายของคนส่วนใหญ่มาจากความหวั่นเกรงว่า นักการเมืองที่กำลังมีอำนาจทางการเมืองจะเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกับนักธุรกิจเรียกว่า “คอร์ปชั่นเชิงนโยบาย” นอกจากนี้คนจำนวนมากยังหวั่นเกรงว่าปัญหาอาชญากรรมจะเพิ่มมากขึ้น จริยธรรมในการทำงานจะเสื่อมโทรมลง ผู้คนจำนวนมากจะติดการพนันและมีปัญหาหนี้สินติดตามมา

นิษดา หุณหวงศ์ (2524) ได้ศึกษาทัศนคติของบุคคลบางกลุ่มต่อการสร้างบ่อนคาสีโน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะกรณีในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มประชากรทั่วไปมีผู้ที่เคยไปเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนต่างประเทศเป็นจำนวนไม่มาก (7 % ของกลุ่มตัวอย่าง) ส่วนในกลุ่มเฉพาะเจาะจงมีผู้ระบุว่า เคยไปเล่นการพนันในบ่อนดังกล่าวถึง 62.14 % ในจำนวนนี้มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งตรงกับความรู้สึกที่ว่า ผู้ที่จะเคยไปเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนในต่างประเทศน่าจะเป็นผู้ที่มิฐานะอยู่ในขั้นดี ทุกคนที่เคยไประบุว่า การไปเล่นการพนันเป็นเพียงผลพลอยได้เท่านั้น ไม่มีผู้ใครระบุว่าต้องการไปเล่นการพนันเป็นหลัก และไม่มีผู้ใดเช่นเดียวกันที่ระบุว่า ไปเล่นบ่อยๆ ส่วนใหญ่ระบุว่าไปบ้าง คนไทยให้ความสนใจติดตามข่าวคราวการขออนุญาตเปิดบ่อนคาสีโนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเฉพาะเจาะจง หากแต่แล้วยังมีคนอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ทราบรายละเอียดว่า บ่อนคาสีโนที่เคยขอตั้งมีลักษณะเป็นอย่างไร และมีมาตรการควบคุมรัดกุมแค่ไหน อย่างไร คนส่วนใหญ่ทั้งในกลุ่มประชากรทั่วไปและกลุ่มเฉพาะเจาะจงมีความเห็นสนับสนุนความคิดที่จะให้มีบ่อนคาสีโนในประเทศไทย ด้วยเหตุผลด้านเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามก็มีความแตกต่างระหว่างจำนวนคนที่มีความเห็นสนับสนุนและคัดค้าน กล่าวคือ ในกลุ่มประชากรทั่วไปมีผู้สนับสนุนคิดเป็น 53% ส่วนกลุ่มเฉพาะเจาะจงมีผู้เห็นด้วย 56.74 % นอกจากนี้ยังพบว่า การให้ประชาชนทราบข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและมาตรการควบคุมของบ่อนคาสีโนจะมีผลต่อการตัดสินใจลงความเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านของคนเหล่านั้น

อนุสรณ์ พินิจศักดิ์ (2528) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการอนุญาตให้เล่นการพนันโดยถูกกฎหมายในทัศนคติของเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในสถานีตำรวจนครบาล ทั้งหมด 69 สถานี และในจำนวน 69 สถานีนั้นได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi – stage random sampling) แบบกลุ่ม (cluster sampling หรือ เรียกว่า area – sampling) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (sample random sampling) เหลือเพียง 19 สถานี และในจำนวน 19 สถานีมีเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นสัญญาบัตรจำนวน 388 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นต่ำกว่าสัญญาบัตรจำนวน 2,158 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) เหลือจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 377 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้คือ ค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์ โดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และค่าสัมประสิทธิ์ความมีเงื่อนไขสรุปผลการวิจัยได้ว่า เจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่เห็นด้วยต่อการที่รัฐอนุญาตให้เล่นการพนันโดยถูกต้องตามกฎหมาย ร้อยละ 87.8 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 12.2 ทัศนคติที่เห็นด้วยต่อการอนุญาตให้มีสถานคาสีโนอย่างถูกต้องตามกฎหมายในประเทศไทย ร้อยละ 56.5 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 43.5 ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นเป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่

ตำรวจนครบาล ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำข้อมูลมาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์หาข้อยุติ และทราบข้อบกพร่องต่าง ๆ จากมาตรการที่ใช้ในการควบคุมการเล่นการพนัน ตลอดจนแนวความคิดในการที่จะแก้ไขปรับปรุงมาตรการในการควบคุมการเล่นการพนันต่อไป ซึ่งหากมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องนี้จากเจ้าพนักงานตำรวจท้องที่ในตำรวจภูธรด้วยก็จะได้ข้อสรุปทั้งหมด

กาญจนา จินตกานนท์ (2530) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับภาษีอากรการพนัน พ.ศ. 2367 – 2460 พบว่า การดำเนินนโยบายจัดเก็บภาษีอากรการพนันของรัฐบาลไทยระหว่าง พ.ศ. 2367 ถึง พ.ศ. 2460 ยังผลให้ภาษีอากรการพนันเป็นรายได้หลักอย่างหนึ่งของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อไทยยังไม่สามารถแก้ไขข้อจำกัดเกี่ยวกับอัตราภาษีสุลกากรในสนธิสัญญากับต่างชาติตะวันตกได้นั้น รายได้จากภาษีอากรการพนันได้ทวีความสำคัญมากขึ้นจนช่วยให้ไทยผ่านพ้นปัญหาทางเศรษฐกิจไปได้ระยะหนึ่ง ดังนั้นเมื่อรัฐบาลมีนโยบายที่จะยกเลิกการจัดเก็บภาษีอากรการพนันเสียตั้งแต่ พ.ศ. 2430 เป็นต้นมา จึงไม่เป็นการง่ายนักที่จะหาเงินจำนวนมากจากรายได้อื่น ๆ มาทดแทนภาษีอากรการพนันนี้ รัฐบาลให้ความสนใจต่อปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง อันสืบเนื่องมาจากการแสวงหารายได้จากภาษีอากรการพนันตลอดมาได้พยายามปรับปรุงวิธีการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหานั้น และเพื่อดำเนินไปให้ถึงซึ่งการยกเลิกการพนันในที่สุด แต่เนื่องจากวิธีการในแต่ละขั้นตอนยังคงคำนึงถึงรายได้จากรพนันนั้นอยู่ตลอดเวลา ทำให้การดำเนินนโยบายยกเลิกภาษีอากรการพนันล่าช้าไม่ตรงตามเป้าหมายและไม่อาจจริงเอาจึงเท่าที่ควร ปัญหาต่าง ๆ จึงสะสมกันมากขึ้นจนทวีความรุนแรงขึ้นทุกที และเมื่อประชาชนเรียกร้องให้ยกเลิกประกอบกับนโยบายชาตินิยมของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ผลักดันให้รัฐบาลต้องเปลี่ยนหลังจากการยกเลิกแบบค่อยเป็นค่อยไปเป็นการยกเลิกอย่างฉับพลันคือ ออกพระราชบัญญัติอากรการพนัน ยกเลิกหอย ก.ข. ในปี พ.ศ. 2459 และยกเลิกบ่อนเบี้ยใน พ.ศ. 2460 แต่ถึงกระนั้นปัญหาการพนันก็ยังไม่หมดไปเพราะรัฐบาลยังคงอนุญาตให้เล่นการพนันชนิดอื่น ๆ รวมทั้งการพนันชนิดใหม่ของชาติตะวันตก เช่น ลอตเตอรี่ แข่งม้า บิลเลียดได้ โดยเก็บ ค่าใบอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นการยกเลิกการพนันของรัฐบาลไทยจึงเป็นเพียง ความพยายามที่จะกำจัดการพนันแบบจิ้น และกำจัดอิทธิพลทางการเมืองและเศรษฐกิจของชาวจีนเท่านั้น

ธนวรรณ ลิ้มลิขิตอักษร (2536) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเจตคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อการพนันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกันมีเจตคติต่อการพนันไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ที่มีระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกันมีเจตคติต่อการพนันไม่แตกต่างกัน

ผดุง ทองบริสุทธิ (2538) ได้สำรวจทัศนคติของผู้ที่เรียนหลักสูตร วปอ. จำนวน 50 คน และหลักสูตร ปรอ. รุ่น 7 จำนวน 46 คน ตัวอย่าง 96 คนเป็นข้าราชการ ผู้บริหารในภาครัฐ วิชาโทกษและเอกชน ทั้งหมดมีการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอก มีผู้ที่เห็นด้วยกับการจัดตั้งคาสีโนให้ถูกกฎหมายร้อยละ 78 (75 คน) ไม่เห็นด้วยร้อยละ 16 (15 คน) และไม่มีความเห็นร้อยละ 6 (6 คน) ผู้ที่ไม่เห็นด้วยให้เหตุผลว่า คาสีโนเป็นแหล่งอบายมุขและอาชญากรรม เสียเงินและเวลาโดยใช่เหตุ มีประโยชน์ต่อสังคมน้อยมาก กลัวว่ามาตรการหรือกลไกของรัฐจะควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายไม่ได้ น่าจะใช้ทรัพยากร เวลา และบุคคลในชาติไปสร้างความก้าวหน้าให้กับประเทศในด้านอื่น ๆ จะดีกว่า และการเล่นการพนันเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ๆ แก่บุตร และเยาวชน

สังคีต พิริยะรังสรรค์ (2539) ได้ทำการศึกษาในเรื่อง เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วย บ่อนการพนัน โดยได้ศึกษาข้อมูลจากเจ้าของบ่อนไฟแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นเพศชาย อายุ 40 ปีเศษ เจ้าของบ่อนรายนี้มีธุรกิจพาร์ทเมนต์ให้เช่าด้วย เดิมเขาเป็นนักเล่นการพนัน ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ได้เริ่มเปิดบ่อนเอง บริเวณชานเมืองของกรุงเทพมหานคร เจ้าของบ่อนได้ให้ข้อมูลว่า ก่อนเปิดบ่อนจะต้องตกลงกับสถานีตำรวจท้องที่ก่อน โดยจ่ายให้ตำรวจ 20,000 บาทต่อวัน ตำรวจจะส่งคนมาดูแลจำนวนคนเล่น ถ้าเห็นว่าคนเล่นมาก ซึ่งจะทำให้เจ้าของบ่อนมีกำไรมาก ตำรวจจะขอเพิ่มเงินเป็น 30,000 บาทต่อวัน หรือ 50,000 บาทต่อวัน การกำหนดจำนวนวันเปิดบ่อน ทางตำรวจจะเป็นผู้กำหนด เช่น 5 วัน, 7 วัน, 10 วัน, 15 วัน โดยเจ้าของบ่อนจะต้องจ่ายค่าส่วยแบบเหมาจ่าย เช่น ถ้าเปิดบ่อน 10 วัน ก็เหมาจ่ายล่วงหน้าไปเลย 200,000 บาท ซึ่งเจ้าของบ่อนต้องจ่ายค่าส่วยล่วงหน้าเสมอ และตำรวจอาจจะขอปรับค่าส่วยใหม่ ถ้าเจ้าของบ่อนไม่สามารถจ่ายให้ได้ ตำรวจก็จะเข้าจับกุมทันที เพราะฉะนั้นเจ้าของบ่อนจะต้องคำนวณรายรับเป็นรายชั่วโมงว่าในแต่ละชั่วโมงจะต้องมีรายได้เท่าไรจึงจะไม่ขาดทุน แต่ว่าบางครั้งเจ้าของบ่อนก็ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ อาทิ เมื่อเปิดบ่อนได้เพียง 3 วัน ตำรวจก็สั่งให้หยุดเล่นเพราะเจ้านายสั่งมา ในกรณีนี้เจ้าของบ่อนก็ต้องยอมขาดทุน

เจ้าของบ่อนเล่าว่าไม่ใช่ว่าการเปิดบ่อนจะมีกำไรทุกวัน วันธรรมดาอาจขาดทุน แต่ในวันที่มีกำไรคือ วันศุกร์ วันเสาร์ และในช่วงสิ้นเดือน ภายในบ่อนมีเงินหมุนเวียนในการเล่น

การพนันนับล้านบาทต่อวัน จำนวนนักพนันที่มาเล่นการพนันในแต่ละวันมีประมาณ 30 คน ภายในบ่อนแห่งนี้ไม่มีปัญหาเสพติด

ในส่วนของรายได้จากบ่อนั้น บ่อนจะเก็บผลประโยชน์ในรูปแบบ “ค่าตั้ง” เป็นรอบ ๆ (จากการเล่นไพ่หรือเล่น 8-9) เรียกว่า “ปีละหมื่น” คือ ปีละ 1 หมื่นบาท ตัวอย่างเช่น ใครต้องการเป็นเจ้าของจะต้องลงเคา 10,000 บาท ปีหนึ่ง (คือการเล่นไพ่) ใช้เวลาไม่เกิน 4 นาที ถ้าเข้ามือกำไร 20,000 บาท (ค่าตั้งจะเก็บครั้งละ 1,600 บาท – 1,700 บาท แต่ละที่จะเก็บค่าตั้งไม่เท่ากัน) ก็เสียค่าตั้งเท่ากับ $1,600 \times 2 = 3,200$ บาท ปกติบ่อนเปิด 10.00 น. และจะเปิดไปเรื่อย ๆ หากยังมีลูกค้า ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย ถ้าเปิดบ่อนระหว่าง 10.00 – 24.00 น. จะมีเวลาในการให้บริการทั้งสิ้น 14 ชั่วโมง เท่ากับ 840 นาที หรือคิดเห็นจำนวนรอบของการเล่นเท่ากับ (840 หาร 4) 210 ปี ซึ่งจะทำให้เจ้าของบ่อนเก็บผลประโยชน์ได้ประมาณ $210 \times 1,600 = 336,000$ บาทต่อวัน โดยคนที่บ่อนเป็นเจ้าของคือ คนที่จะติดต่อกับตำรวจ และทำหน้าที่เป็นผู้ส่งส่วยให้แก่ตำรวจ เจ้ามือคือ คนที่มาเล่นไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับตำรวจ

นอกจากรายได้จากการเก็บค่าตั้ง ยังมีรายได้จากการจำหน่ายของมีค่าเวลาที่ลูกค้าต้องการจำหน่ายของมีค่า เพราะว่าเล่นจนหมดตัว ในการรับจำหน่ายจะมีเจ้าจำหน่ายเป็นคนตีราคาของ ซึ่งเจ้าของบ่อนจะต้องจ้างเจ้าจำหน่ายเป็นรายวัน ระหว่าง 1,000 – 1,500 บาทต่อวัน ถ้าไม่มาเอาคืน เจ้าจำหน่ายจะเอาไปจำหน่ายที่โรงรับจำนำ (การตีราคาของ เช่น สายสร้อยในบ่อนจะตีราคาก่อนข้างต่ำ) หากสถานการณ์ปกติเจ้าของบ่อนจะมีรายได้จากค่าตั้งประมาณ 10 ล้านบาทต่อเดือน หรือ 120 ล้านบาทต่อปี แต่ต้องจ่ายให้สถานีตำรวจระหว่าง 0.73 – 18 ล้านบาทต่อปี อย่างไรก็ตามเจ้าของบ่อนยังมีรายจ่ายอื่น ๆ อีกเช่น จ้างพนักงาน ค่าเช่า ค่าบริการอื่น ๆ

การหาลูกค้ามาเล่นการพนันในบ่อน ลูกค้าที่จะมาเล่นที่บ่อน จะต้องมีคนแนะนำกันมา จึงจะเข้าไปเล่นได้ เมื่อเข้าบ่อนแล้วต้องเล่น ไม่เล่นไม่ได้ คนที่เล่นบ่อน A จะเข้าไปเล่นบ่อน B, C ไม่ได้ หากไม่มีคนแนะนำ คนที่จะแนะนำต้องดูบุคลิก ความน่าเชื่อถือของลูกค้าว่าควรให้เล่นหรือไม่ วิธีการหาลูกค้าจะใช้วิธีบอกปากต่อปาก โดยชักชวนให้มาเล่นที่บ่อน ใครที่หาลูกค้ามาได้จะได้ค่าตอบแทน 100 – 300 บาทต่อคน คนที่จะไปชักชวนต้องเป็นคนที่มึนุษย์สัมพันธ์ดี ถ้าได้เจ้ามือที่เป็นคนมึนุษย์สัมพันธ์ดีก็จะดึงดูดลูกค้าได้มาก เพราะลูกค้ามาแล้วสบายใจ เจ้ามือดีคือคนที่ยินดีให้คนเล่นยืมเงินเล่นต่อได้ ถ้าบ่อนไม่ดี เจ้ามือไม่ดี คนที่จะมาเล่นจะไปเล่นบ่อนอื่น วิถีใจลูกค้าที่มาเล่นคือ จะมีแม่บ้านทำอาหารให้ลูกค้ากินฟรีตลอด มีมอเตอร์ไซด์ไปรับ – ส่ง มีคนรักษาความปลอดภัย

คนที่มาเล่นส่วนใหญ่เสียมากกว่าได้ ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ในบรรดาผู้หญิง 15 คน ที่มาเล่นจะมีราว 3 คน ที่โชคดีได้กำไรกลับบ้านไป ผู้หญิงมักจะไปเล่าทุกข์ระบายนทุกข์กัน

บ่อน พวกแม่ค้าที่ขายของเสร็จได้กำไรมาแล้วอาจแวะมาเล่นสัก 15 นาที ถ้าโชคดีจะได้ค่าเทอม ลูกและค่าเสื้อผ้า ผู้หญิงที่เป็นแม่จะมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวมากกว่าผู้ชาย พวกนี้มักมาเล่น 45-60 นาทีแล้วก็กลับ ลูกค้าในบ่อนมีราว 30 คน เป็นพ่อค้า นักธุรกิจระดับกลาง ๆ ข้าราชการ ตำรวจ คนเหล่านี้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและบางทีก็มาทำธุรกิจร่วมกัน ในบ่อนมีสัดส่วนของคนเล่นที่เป็นหญิง : ชาย ในอัตรา 60 : 40 หรือ 17 ใน 30 คนที่เล่นการพนันส่วนใหญ่แต่งตัวดี พุดจาดี ใส่ทอง นาฬิกา เพชรวูบวบ ฯลฯ คนที่มาเล่นการพนันเพราะว่าอยากได้เงิน ผู้หญิงเวลาเข้ามาจะมีความตั้งใจมาก ผู้ชายมีอารมณ์ไม่ใคร่มั่นคง ผู้หญิงจะกังวลเรื่องค่าใช้จ่ายของครอบครัว และอยากได้เงินจากบ่อน ลูกค้าที่มาเล่นในบ่อนบางทีก็นอนในบ่อนเลย ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ เพราะบ่อนจะมีเครื่องอำนวยความสะดวกให้ลูกค้า

กิติกร มีทรัพย์ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสุขจากการพนันพบว่า การพนัน ใจของคนเล่นหรือนักพนัน 3 ประการ คือ ให้ความสุขพึงพอใจทางอารมณ์ ทั้งในระดับจิตสำนึก และระดับจิตใต้สำนึก ให้ความสุขพึงพอใจทางสังคม และให้ความสุขพึงพอใจทางการรับรู้ เขาว่าปัญญา การจะยุติการเล่นการพนันของคนจะสำเร็จได้ต้องเข้าใจความสุขพึงพอใจสามประการนี้ โดยจัดกิจกรรมใหม่ที่ให้ความสุขพึงพอใจได้มากกว่ามาทดแทน

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2541) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการพนันถูกกฎหมายและได้สรุปว่า ผลกระทบทางลบมีมากกว่าทางบวก

อัจฉรา พงษ์ศิริ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง ความสุขของโรคติดการพนันในบุคคลของ โรงพยาบาลนครปฐมพบว่า บุคลากรของโรงพยาบาลนครปฐมมีผู้ติดการพนันคิดเป็นร้อยละ 7.5 (ชาย ร้อยละ 22.7, หญิง ร้อยละ 5.8) ปัจจัยเสี่ยงต่อการติดการพนัน 3 ลำดับแรกคือ การติดสารเสพติด ระดับการศึกษาที่ต่ำว่ามีชมศึกษาตอนปลาย และเพศชายการพนันที่เล่นมักเป็น หวยลอตเตอรี่ และไพ่ ผู้ติดการพนันร้อยละ 25 รู้สึกว่าตัวเองมีปัญหาสุขภาพจิต และร้อยละ 18.8 เคยมีความคิดอยากฆ่าตัวตายมาก่อน ผู้ติดการพนันมีทั้งหมด 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.5 เป็นชาย 5 ราย และหญิง 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.7 และ 5.8 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 51-60 ปี สถานภาพสมรส หม้าย มีอาชีพเป็นลูกจ้าง และการศึกษาอย่างมากประถมศึกษาปีที่ 6 รายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อการติดการพนันมากที่สุดคือ การติดสารเสพติด โดยผู้ที่ติดสารเสพติดมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดการพนันมากกว่าผู้ที่ไม่ติดมากถึง 12.80 เท่า รองลงมาคือ ผู้ที่จบการศึกษาค่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นมีความเสี่ยงมากกว่าผู้ที่เรียนสูงกว่า 8.50 เท่า เพศชายมีความเสี่ยงมากกว่าเพศหญิง 4.80 เท่า คนที่ยังอยู่กับคู่ของคนที่มีความเสี่ยงมากกว่าคนที่อยู่คนเดียว 1.58 เท่า

ตรีศักดิ์ สุขสถา (2543) ได้ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากบ่อนการพนันตามแนวชายแดน บ่อนบ้านแหลม อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจมีการกระจายรายได้ โดยผู้เล่นใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ซื้ของที่ระลึก ฯลฯ เฉลี่ยคนละ 311.77 บาท ในขณะที่ใช้จ่ายในการเล่นการพนัน เฉลี่ยคนละ 14,927.77 บาท ในภาพรวมนั้น ผู้เล่นส่วนใหญ่ยังไม่มีภาระหนี้สิน ส่วนผลกระทบทางด้านสังคมพบว่า ส่วนใหญ่บ่อนการพนันไม่มีผลกระทบต่ออาชีพการงาน ครอบครัว และปัญหาอาชญากรรม

นวนน้อย ศรีรัตน์ (2543) มองว่ากิจกรรมการพนันเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความเสี่ยงซึ่งดำรงอยู่ในสังคมมากบ้างน้อยบ้างตามวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ ดังนั้นไม่ว่านโยบายของรัฐจะอนุญาตให้มีการพนันโดยถูกกฎหมายหรือไม่ก็ตาม การพนันก็จะมียู่ในสังคมต่อไป “ประเด็นที่รัฐและสังคมจะต้องพิจารณาก็คือ ควรจะดำเนินนโยบายอย่างไรต่อธุรกิจการพนัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศและสังคมสูงสุด โดยมีต้นทุนทางสังคมต่ำสุด” จากการศึกษาพบว่า ในทุกประเทศที่ดำเนินนโยบายทำคาสีโนถูกกฎหมายล้วนแล้วแต่ได้รับผลกระทบทั้งทางด้านบวกและด้านลบจากธุรกิจการพนันต่อเศรษฐกิจและสังคมของคน ทั้งในระดับมหภาค จุลภาค จนกระทั่งถึงระดับครอบครัวและปัจเจกบุคคลทั้งสิ้น ปัญหาของรัฐและสังคมก็คือจะควบคุมผลกระทบทางด้านลบของคาสีโนต่อสังคมได้อย่างไร

ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต พิริยะรังสรรค์ และนวนน้อย ศรีรัตน์ (2543) ศึกษาเรื่องเศรษฐกิจนอกกฎหมายของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2539 ได้สำรวจทัศนคติของชนชั้นกลางจำนวนหนึ่งในกรุงเทพ ฯ ว่าเห็นควรทำบ่อนการพนันให้ถูกกฎหมายหรือไม่ ผลสำรวจพบว่า สัดส่วนของผู้ที่เห็นด้วยกับผู้คัดค้านมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน

พรชิตา กฤษณาวานิช (2544) ได้ศึกษาผลกระทบจากบ่อนการพนันตามแนวชายแดน : ศึกษาเฉพาะกรณีบ่อนเกาะกง ประเทศกัมพูชา ผลการศึกษาพบว่า บ่อนการพนันมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม โดยมีผลกระทบในแง่ลบมากกว่าแง่บวก โดยผลกระทบแง่ลบด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ การเกิดปัญหาหนี้สินและขาดแคลนเงินสำหรับใช้จ่ายในครอบครัว ส่วนผลกระทบแง่ลบด้านสังคมที่สำคัญ ได้แก่การก่อให้เกิดสภาพพจน์ในแง่ลบแก่ประเทศ เนื่องจากประเทศไทยเป็นเมืองพุทธศาสนา

สังคีต พิริยะรังสรรค์ และคณะ (2544) สำรวจประชากร 5,000 ตัวอย่าง ซึ่งถือเป็นตัวแทนของประชากรทั้งประเทศได้ ผลการสำรวจพบว่า ผู้ที่เห็นด้วยกับการทำคาสีโนถูกกฎหมายร้อยละ 30.41 คิดเป็นผู้เห็นด้วย 14.14 ล้านคน ผู้ที่ไม่เห็นด้วยมีร้อยละ 57.03 เท่ากับประชากร 26.6 ล้านคน และไม่แสดงความเห็นร้อยละ 12.56 หรือ 5.76 ล้านคน ในปีเดียวกันหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจได้สำรวจความคิดเห็นของประชากรในหัวข้อ “เปิดบ่อนเสรี เห็นด้วยหรือไม่”

มีผู้โหวตทั้งสิ้น 8,604 คน เป็นผู้ที่เห็นด้วยร้อยละ 58 หรือ 5,007 โหวตไม่เห็นด้วยร้อยละ 42 หรือ 3,597 โหวต

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ (2545) สำรวจตัวอย่างจำนวน 16,395 คน ตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เห็นด้วยกับการเปิดบ่อนการพนันให้ถูกกฎหมาย ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการเปิดบ่อนการพนันให้ถูกกฎหมายมีเหตุผลดังต่อไปนี้ 1) ร้อยละ 80 เห็นว่าทำให้นักการเมืองเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ 2) ร้อยละ 75 เห็นว่าจะทำให้ครอบครัวแตกแยก 3) ร้อยละ 75 เห็นว่าจะทำให้คนคิดการพนันมากยิ่งขึ้น 4) ร้อยละ 75 เห็นว่าผลประโยชน์จะตกเฉพาะกับนักธุรกิจบางคนเท่านั้น 5) ร้อยละ 93 เห็นว่าทำให้เกิดอาชญากรรมมากขึ้น 6) ร้อยละ 72 เห็นว่าทำให้ศีลธรรมเสื่อมลง 7) ร้อยละ 68 เห็นว่าจะทำให้คนละทิ้งงานประจำไปเล่นการพนัน 8) ร้อยละ 63 เห็นว่าคาสิโนไม่เหมาะสมกับสังคมไทย 9) ร้อยละ 70 เห็นว่าจะทำให้คนจนยากจนลงไปอีก 10) ร้อยละ 60 มีความเห็นอื่น ๆ 11) ร้อยละ 59 เห็นว่ารัฐบาลจะควบคุมไม่ได้ 12) ร้อยละ 58 เห็นว่าไม่ช่วยแก้ปัญหาใด ๆ และ 13) ร้อยละ 57 เห็นว่าจะทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศเสียหาย

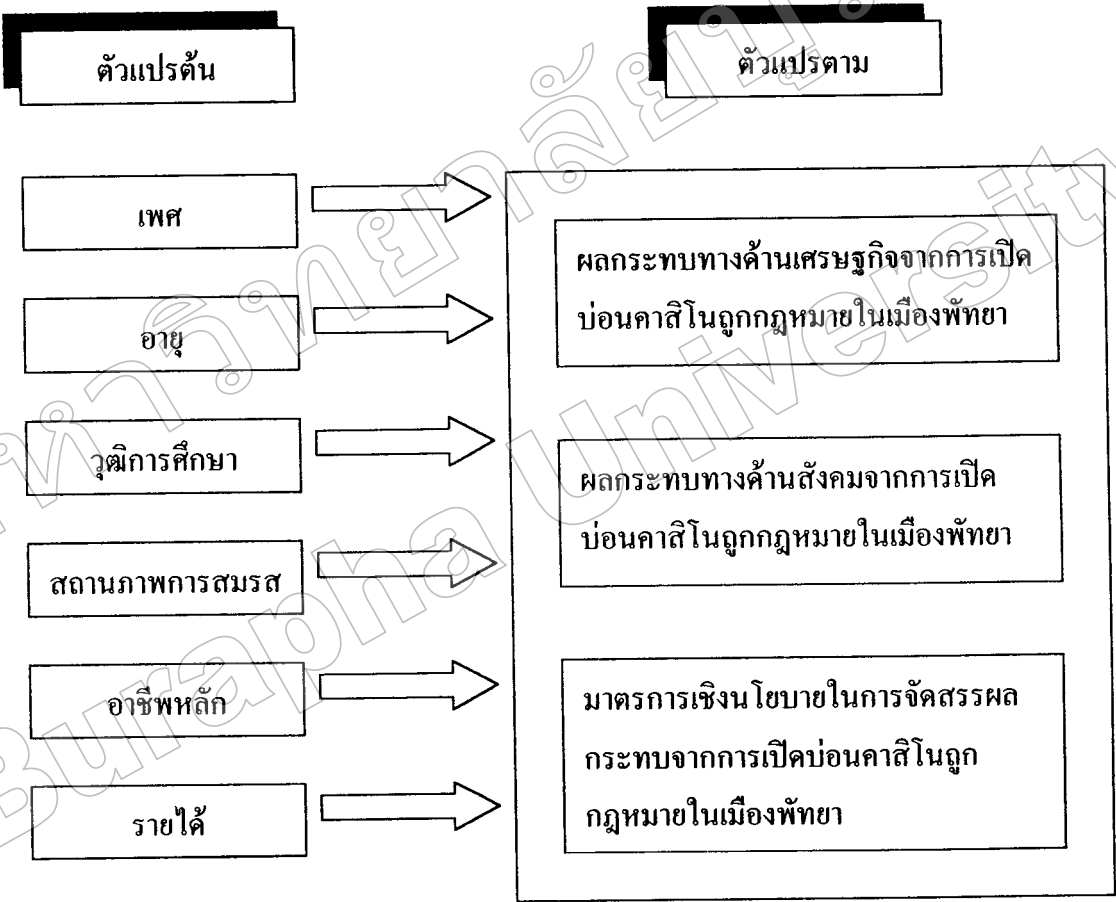
ร.ต.อ. ธวัชพล วนิสัน (2545) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปราม-สังกัด บก. น. 8 ต่อการเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมายพบว่า ทักษะของตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปรามมีทักษะว่า มีความเห็นด้วยต่อการเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมาย และมีความเห็นด้วยว่าถ้าหากเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมายจะมีข้อดีมากกว่าข้อเสีย อาทิ รัฐจะไม่สูญเสียเงินตราออกไปนอกประเทศ รัฐจะมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีบ่อนการพนัน เมื่อบ่อนการพนันถูกกฎหมายรัฐสามารถเข้าไปตรวจสอบและจัดระเบียบบ่อนการพนันได้ ตรงกันข้ามการที่มีบ่อนผิดกฎหมายกลับส่งผลเสียต่อระบบธุรกิจ เนื่องจากอิทธิพลของเจ้าของบ่อนและประโยชน์ที่มีมูลค่ามหาศาล ทำให้ธุรกิจการพนันมีอิทธิพลและเสริมสร้างระบบธุรกิจการเมือง นับว่าเป็นอุปสรรคขัดขวางการปฏิรูปการเมือง

สังจิต พิริยะรังสรรค์ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง “เศรษฐกิจการพนัน : ทางเลือกเชิงนโยบาย” พบว่า วัยรุ่นอายุระหว่าง 15- 22 ปี นิยมเล่นการพนันฟุตบอลต่างประเทศมากที่สุดถึง 46.17 % หากแบ่งตามอาชีพพบว่า นักศึกษาชื่นชอบการเล่นพนันฟุตบอลต่างประเทศมากที่สุดถึง 24.88 % สูงที่สุดในทุกอาชีพ แบ่งตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเล่นพนันฟุตบอลมากที่สุดถึง 38.44% รองลงมาเป็นระดับอาชีวศึกษา 25.70% ระดับอุดมศึกษา 18.91% และมีแนวโน้มว่าตัวเลขที่กล่าวมาข้างต้นจะขยับตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะนี้ถ้าับความนิยมการเล่นพนันฟุตบอลอยู่ที่อันดับ 3 มียอดการเล่นทั้งหมด 57,000 ล้านบาทต่อปี เป็นรองเพียงบ่อนการพนันและหวยใต้ดิน คนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามีส่วนของผู้เล่นการพนันคิดเป็น 54.14% จะเห็นได้ว่าเกินครึ่งหนึ่งเสียด้วยซ้ำ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีผู้เล่น

การพนัน 24.93% ระดับอุดมศึกษา 11.63 % ซึ่งให้เห็นชัดยิ่งขึ้น ยิ่งจนยิ่งเล่นและถ้าหากเศรษฐกิจของประเทศไทยยังทรง ๆ ทรุด ๆ อยู่อย่างนี้เป็นไปได้ว่า จะมีการพนันขึ้นต่อกันมากขึ้นเรื่อย ๆ ในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา